A°. 1848. N°. 81.

ARNHEMSCHE COURANT.

De prijs dezer Courant, die geregeld *vijfmaal* 's weeks wordt uitgegeven, en wel op *Dingsdag*, *Woensdag*, *Donderdag*, *Zaturdag* en *Zondag*, is *f* 5 in de drie maanden.

ZONDAG 16 APRIL.

De prijs der Advertentiën is van *een* tot *vijf* regels, *f* 1.00, en voor elken regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen zegelregt, voor elke plaatsing.

Regtstreeksche verkiezingen.

Een der hoofdbeginselen van onze nieuwe grondwet, zonder welks aanneming zij terstond tegenkanting ontmoeten en ontevredenheid wekken zal, is dat de vertegenwoordiging, zoo algemeene, provinciale als plaatselijke, regtstreeks moet gekozen worden.

Men bedriegt zich, wanneer men gelooft, dat de natie zich op dit oogenblik nog door het spel van verkiezingen met eenen trap zou laten te vreden stellen. Zij zou blind moeten zijn voor de gebeurtenissen der laatste weken, wanneer zij dit deed. Waaraan men voor weinige maanden nog denken kon, is nu volstrekt onmogelijk.

Er is nimmer beweerd, dat regtstreeksche verkiezingen voor geen misbruik plaats lieten; maar wij houden het er voor, dat het voordeel verre de nadeelen te boven gaat; dat het buitendien gevaarlijk zou zijn, op dit oogenblik aan de rigting des tijds wederstand te bieden.

De vraag is niet, of er geen verstandiger en beter werkend kiesstelsel te bedenken is; maar men moet thans kiezen tusschen ons tegenwoordig gefiltreerd kiesstelsel en regtstreeksche verkiezingen. Verkiezingen met eenen trap kunnen niet in aanmerking komen, want zij zijn eene transactie. Transactie is verloochening van beginselen en op dien weg heeft men nimmer wezenlijke voordeelen ontmoet: maar vooral thans is het geen tijd meer tot transigeren.

Het volk regeert mede; dit is onloochenbaar, en mag men dan aan het volk de keuze ontnemen van hen, door wie het mederegeert? Laat men de stemgeregtigden kiezers en deze de leden der vertegenwoordiging kiezen, zoo zal de stemregtigde te regt zeggen, dat de gekozene de man zijner keuze niet is. Wanneer wij de verkiezing aan eenen anderen opdragen, kiezen wij niet; was het dan ook niet veel eenvoudiger aan hen, uit welker midden men de kiezers wil laten benoemen, alleen het stemregt op te dragen? Waartoe toch zullen die eerste verkiezingen dienen?

Aan leden der Tweede Kamer heeft men verweten, dat zij, buiten het volk om en meestal tegen diens wil gekozen, buiten magte waren den volkswil genoegzaam te kennen om dien zulk eenen invloed te verzekeren als waarop deze in billijkheid aanspraak mag maken. Zal die beschuldiging niet op elke vertegenwoordiging rusten, welke niet onmiddellijk door het tot stemregt bevoegde volk gekozen is? De trap, welken men tusschen de stemgeregtigden en de vertegenwoordiging wil inschuiven, zal beletten, dat de volksstem vrij en zuiver tot de laatste doordringt en welk nut kan eene volksvertegenwoordiging doen, aan welke men verwijt vreemd aan het volk te zijn?

De keuze door eenen trap te laten doen, rust op geenerlei beginsel en die verkiezingen staan aan dezelfde misbruiken bloot, welke men bij de regtstreeksche vreest: zij hebben daarenboven hare eigene, daar zij door het kleiner aantal kiezers veeleer kuiperijen toelaten.

Het aannemen van een ander kiesstelsel dan dat van regtstreeksche verkiezingen kan alleen aanbevolen worden door hen, welke gaarne een twistappel wilden doen overblijven, en geene zaak zou, vooral in de tegenwoordige tijden, zoo gevaarlijk voor de rust der maatschappij en het bestaan des lands kunnen zijn als juist deze, waarop de algemeene aandacht, zoo hier als elders, gevestigd is. Al ware er geene andere redenen, die regtstreeksche verkiezingen doen aanbevelen, deze zou overwegende zijn. Reeds de negenmannen zeiden: »Regtstreeksche verkiezing is, al mogt hare »theorie niet de beste zijn, onvermijdelijk geworden. Men drale, men »*moet* er iets later toch toe komen; »de invoering ophouden *is niets anders* »*dan de overwinnende magt van het* »*nieuwe stelsel verhoogen in dezelfde* »*reden, als die van tempering afneemt.*" Die taal, in 1845 reeds waar, is dit nog veel meer op dit oogenblik.

Eene nieuwe grondwet, bij welke niet regtstreeksche verkiezingen, maar verkiezingen met eenen trap, aangenomen zullen zijn, kan op geen bijval rekenen; het zal zoo goed wezen alsof de grondwet niet herzien ware. Geene transactie, maar alleen het beginsel, in zijne zuiverheid gesteld, kan thans voldoen.

Buitenlandsche berigten.

ITALIË.

De twee legers zijn nog niet handgemeen geweest. Ziehier het laatste bulletin, den 6den dezer door het voorloopig gouvernement te Milaan bekend gemaakt:

»De provincie Brescia is geheel ontruimd. De Oostenrijkers hebben zich op den linker oever van de Mincio teruggetrokken, nog altijd door een korps van vereenigde Italianen en Zwitsers gevolgd. Eene correspondentie verhaalt, dat een detachement dezer laatsten, te St. Pancrace op eene kleine hoogte geplaatst, een groot aantal officieren van den vijandelijken staf gedood heeft.

»De voorhoede der Italiaansche regimenten *Alberto* en *Ceccopieri*, die, om geen' broedermoord te begaan, te Cremona de bloedige vaan van Oostenrijk verlaten heeft, is op weg met een groot aantal wapenen en ammunitie.

»Twee honderd studenten van de hoogeschool te Turijn zijn gisteren te Pavia aangekomen en van daar weder naar Cremona vertrokken.

»Men schat op 50,000 man het aantal soldaten, dat het centrum van het door koning *Karel Albert* aangevoerde leger uitmaakt, benevens den regter vleugel, die tusschen Parma en Piacenza, langs den Po manoeuvreert. Dit legerkorps wordt door 100 stukken kanon verzeld. Het zal versterkt worden door de miliciens, die men van alle punten van Italië verwacht en door de, naar het schijnt, uit Toscane komende manschappen.

»Ten einde de troepen, die hen vervolgen, tegen te houden, doen de Oostenrijkers alle bruggen springen.

»Brieven van Garguano, aan de Salo, melden, dat de laatste vijandelijke colonnes, in den morgen van den 4den, van Desenzano naar Verona vertrokken zijn.

»Eenige kooplieden zijn overeengekomen, onderling een' estafette-dienst tusschen Bergamo en Brescia daar te stellen, ten einde dadelijk van de gebeurtenissen onderrigt te worden."

— Bij een decreet van den 6den april verklaart het voorloopig gouvernement te Milaan, dat op al de roerende of onroerende goederen, vóór den 18den maart door de keizerlijke Oostenrijksche familie op Lombardisch grondgebied bezeten, beslag gelegd is.

— Men schrijft uit Pavia van den 2den april, aan de *Patria* van Florence: Op dit oogenblik vertrekt een eskadron Piemontesche kavallerie van de koninklijke Piemontesche brigade van hier om Piacenza te gaan bezetten, dat de bescherming van *Karel Albert* heeft ingeroepen. Onbeschrijfelijk is het enthousiasmus, dat de bewoners dezer stad bezielt.

— De *Concordia* van Turijn van den 7den meldt, dat de inwoners van Parma, betreurende de door den hertog *Karel van Bourbon* aangebodene constitutie te hebben aangenomen, aan de inwoners van Piacenza hebben voorgesteld, de zorg voor het regelen der toekomstige lotsbeschikking van het hertogdom Parma aan den Paus en aan *Karel Albert* toe te vertrouwen.

DUITSCHLAND.

Frankfort, *11 april*. Te Grätz hebben ernstige onlusten plaats gehad. Onderscheidene openbare en particuliere gebouwen zijn in brand gestoken, bakkerswinkels zijn door het volk geplunderd, enz. Ten einde verdere ongeregeldheden te verhoeden, is het standregt gepubliceerd.

Van den Rijn, *11 april*. Men verzekert, dat ongeveer 4000 Duitsche democraten, komende van Nancy, Metz, Colmar en Basel zich op de grenzen der Rijnprovincie vereenigd hebben. Een korps van 5000 van deze lieden heeft zich te Biel (Zwitserland) geconcentreerd. Zij staan onder het bevel van de burgers *Schuler* en *Daffner*, twee adjudanten van den generaal *Ochsenbein* in den veldtogt tegen het Afzonderlijk Verbond.

Het democratisch legioen te Parijs, sterk 2000 koppen, onder bevel van *Herwegh* en *Bornstedt*, is in aantogt. Het eerste battaillon, sterk 500 man, is reeds op den Rijnoever aangekomen. De korpsen, die te Lyon, Marseille en Bordeaux gevormd zijn, zijn in aantogt en zullen binnen weinige dagen aankomen, sterk 12 à 16,000 man (?)

Deze vrijwilligers geven voor, dat zij komen, niet om den oorlog in hun vaderland over te brengen, maar om hunne onderdrukte broeders te helpen. Zij zeggen, dat de provisioneele regering de Duitsche patriotten noch aangemoedigd noch ondersteund heeft; ja dat men hun zelfs wapens weigerde. Doch dit beneemt hun het regt niet om zich aan het heil van hun vaderland te wijden en mede te werken tot het verkrijgen van de vrijheid. Indien men hun dit regt in Duitschland weigert — zoo besluiten zij — dan willen zij hun vaderland doortrekken naar de boorden van den Weichsel, om naast hunne Poolsche broeders voor de vrijheid van Polen te strijden.

Weenen, *9 april*. Eergisteren begaf zich eene Poolsche deputatie, bestaande uit 60 personen, naar den Keizer. Twaalf leden werden bij Z. M. toegelaten, onder anderen de rabbijn van Lemberg; de anderen moesten in de antichambre blijven. Prins

Dzuboméirski voerde het woord en las het adres aan den Keizer voor. Ter naauwernood was hij begonnen te lezen, of de groot-ceremonie-meester naderde en maakte de aanmerking, dat Z. M. te veel bezigheden had, om zich lang op te houden en liever zelf het overige zou lezen. De prins antwoordde echter onmiddellijk: Wij zijn gekomen om Z. M. de petitie van Polen aan te bieden en ik zal niet heengaan, voor dat ik ten einde toe gelezen heb. De Keizer beloofde daarop, dat hij alles voor Gallicië doen zou.

— Men meldt uit Gallicië:

De *Krakauer Zeitung* bevat de volgende officiëele publicatie, gedagteekend van Lemberg, 27 maart:

1o. Alwie wapens zal dragen, zonder verlof, zal gearresteerd en naar de gestrengheid der wet gestraft worden.

2o. Insgelijks zal gehandeld worden met iedereen, die eene vereeniging zal tot stand brengen met het doel om over publieke belangen te handelen.

3o. Alwie, zonder onderscheid van stand, zijn verblijf te Lemberg door geen paspoort kan wettigen, zal de stad binnen 24 uren moeten verlaten.

Pleschen, *8 april.* Zoo even verneemt men hier het gerucht, en het vindt algemeen geloof, dat in en om Warschau eene menigte Russische officieren, men spreekt van 500, plotseling in hechtenis genomen zijn. Ook hoort men, dat onderscheidene troepen-afdeelingen op den marsch deels halt gemaakt, deels den terugtogt naar Warschau aanvaard hebben, verschijnselen, welke men met het hierboven medegedeelde feit in verband brengt.

FRANKRIJK.

Parijs, *12 april.* Volgens de gisteren door de regering ontvangen rapporten, is het aantal kiezers, dat zich heeft laten inschrijven, veel geringer dan men had verwacht, en men vreest, dat ruim een derde der burgers aan de algemeene verkiezingen geen deel zal nemen.

— De *Presse* zegt dat zij uit alle oorden van Frankrijk brieven ontvangt, waarin men aandringt dat zij terug zal komen van haar besluit om zich te onthouden van alle waarschuwingen en berispingen, tot op den dag van de bijeenkomst der Nationale Vergadering. De *Presse* antwoordt het volgende:

»Waarom zouden wij op ons besluit terugkomen? Is het uur, dat waarschuwingen nog van nut konden zijn, niet reeds voorbij? Spreken de feiten niet met meer kracht, dan al wat wij zouden kunnen zeggen? Zijn niet reeds de schillen van aller oogen gevallen? Zijn begoochelingen, die van zelven ineen storten, niet oneindig leerzamer dan de begoochelingen, die men met geweld doet te niet gaan?

»Is de *Moniteur Universel* niet van alle dagbladen de strengste censor, de onverbiddelijkste regter van de handelingen van het Provisioneel Bestuur? Is het lijdelijk opnemen van deze handelingen in onze kolommen niet een veel strenger vonnis, dan wanneer wij ze met de grootste bitterheid laakten? Kritiek, hetzij juiste of onjuiste, is altijd eene zekere soort van hulde; zwijgende berisping is de onverzoenlijkste van alle, want het is eene berisping zonder haat, maar ook zonder hoop. Het ter verantwoording roepen uit te stellen is, zegt men, de kwaal ongeneeslijk maken. Niet zoo. Hebben onze herhaalde waarschuwingen, ons opregt gemeend smeeken en ten laatste onze protesten het laatste ministerie van de juli-regering tegengehouden op de helling, die het naar den afgrond heenleidde? Heeft onze altijd vaderlandslievende oppositie, eerst welwillend, daarna meer scherp, die wij hebben voortgezet tot den 2den april, iets voorkomen of iets doen terughouden? Zijn niet alle denkbeelden, die wij geuit hebben, verdacht verklaard en als zoodanig behandeld?

»Hebben al onze pogingen ons iets anders doen inoogsten dan hoon, bedreiging en spot? Heeft men niet bij elke waarschuwing van onzen kant, bij elk denkbeeld, dat wij opperden, gezegd: Het is een eerzuchtige, die het masker afwerpt; een vermomd aanhanger van het regentschap; iemand, die gaarne eens eene rol wilde spelen; een empiricus; een slecht burger? Zou het niet kinderwerk zijn den tijd te verbeuzelen met naauwgezet de tallooze tegenstrijdigheden en inconsequentiën te doen uitkomen, daar waar alle beginselen miskend worden, waar met al het verledene gebroken wordt? Zou het niet zijn den tijd verbeuzelen, het dak van een gebouw te willen herstellen, wanneer de grondslagen ineenstorten? Men heeft reeds te veel verwoest en omvergeworpen om terug te keeren: men moet den weg, welken men thans heeft ingeslagen, ten einde toe afwandelen. Op dit oogenblik is geen dijk tegen den vloed bestand; en misschien zou hij, gelijk wij reeds boven zeiden, slechts strekken om den stroom des te heviger en te gevaarlijker te maken. Binnen 14 dagen zal Frankrijk zijne vertegenwoordigers gekozen hebben; binnen eene maand zal de Nationale Vergadering hare bijeenkomst houden; de leden van het Provisioneel Bestuur zullen dan te hunner regtvaardiging niets anders dan dit hoeven te zeggen: »Zoo wij *zwak* geweest zijn, het is omdat wij *verzwakt* zijn geworden." Voor haar zullen zij geenerlei verschooning in te roepen hebben, want alles zal met hen *mede*-, niets hun *tegen*-gewerkt hebben. De werkman zal hen ter verantwoording roepen voor twee maanden werkeloosheid en buitengewone ontbering; de handel zal hun ter verantwoording roepen voor alle maatregelen, door welke het vertrouwen en het crediet met eenen slag zijn ter neder geveld; de eigendom zal hun ter verantwoording roepen voor de vermindering van waarde, die zij hem hebben doen ondergaan, terzelfder tijd dat zij zijne lasten verdubbelden; de belastingpligtige zal hun rekenschap afvorderen van al het geld, dat den 24sten februari in de publieke kassen voorhanden was, van de 12de deelen (*douzièmes*) bij voorraad geïnd, van de opbrengst der buitengewone bijdrage van 45 centimes, ten laatste van de patriotsche giften, eerst afgeslagen en later weder opgevraagd.

»Laat onze lezers geduld hebben; zij zullen er niets bij verliezen, wanneer zij lijdzaam den weldra aanbrekenden dag afwachten, waarop het bestuur zal geroepen worden van de tribune af rekenschap te geven, wie het de magt heeft verleend, welke het sinds den 24sten februari in handen heeft en welk gebruik het er sedert twee maanden van gemaakt heeft."

— Men maakt groote toebereidselen tot een zeer prachtig nationaal feest, dat binnen weinige dagen op het Marsveld gehouden zal worden, ter gelegenheid der overgifte van de nieuwe vanen der republiek aan de nationale garde, de armee en de uit werklieden gevormde legioenen. Dit feest zal besloten worden met een' voor niet minder dan honderd duizend menschen aangeregt maal, waaraan de leden der Provisioneele Regering, de afgevaardigden der armee, de nationale garde en de werklieden zullen deelnemen.

Bij de ontzettend sterke vermeerdering der klubs in deze stad schijnt het, dat er gebrek aan geschikte localen begon te komen, om de groote menigte, die er zamenstroomde, te bevatten. Verscheiden dier vereenigingen, ten minste, verzamelden zich, ondanks het nog zoo koele lente-weder, regelmatig des avonds in de open lucht op de boulevards en in den tuin van het *Palais Royal;* doch thans heeft de regen, die sedert drie dagen alle avonden valt, deze staatslieden naar huis gejaagd. Over het algemeen neemt de stad allengs een rustiger voorkomen aan; het geklap van voetzoekers, het onophoudelijk roeren der trommen, het zingen en gejoel wordt bijna niet meer gehoord.

— Een begin van tegenstand heeft zich tegen het binnenrukken van het 61ste regiment van linie opgedaan. Boven in de voorstad St. Antoine hadden zich vrij talrijke volksverzamelingen gevormd, die den schijn hadden, zich tegen de troepen, wanneer deze de barrière zouden intrekken, te willen verzetten. Nadat zij er een wijl gestaan hadden, verscheen de spits der kolonne aan dit hek, den oostelijken ingang van Parijs, de zoogenaamde *Barrière du Trône.* De soldaten naderden, geweer op schouder, bajonet op, in dienst-tenue. Terstond ging er een geschreeuw op en een aantal werklieden scheen den kolonel te willen omringen. »Burgers," zeide deze met veel bedaardheid, »is de provisioneele regering afgezet?" — »Wel neen," was het antwoord. — »Nu, weest dan zoo goed, mij voorbij te laten, want zie hier haar bevel." De menigte, met bij het volk nog geliefde gezag der republikeinsche regering eerbiedigende, opende zijne drommen voor de troepen en hief zelfs het geroep van *leve de kolonel* aan. Zoo veel magt heeft bij de Franschen een juist en wel ter snede gesproken woord.

— De tijdingen, welke men uit de departementen ontvangt, zijn zeer treurig. Al de *landes* of heidestreken van het Gironde-departement zijn in vollen opstand. Te Castel, Pouton, Sabres, Onesse, en elders is men op het punt geweest te moeten vluchten; de bevolking dreigde met brandstichting en te Levignac zijn zelfs twee parken werkelijk in brand gestoken. — In de op het eiland Oleron gelegene gemeente Dolez, hebben al de burgers, met den maire en diens adjunct aan hun hoofd, in het kasteel moeten vlugten en de hoofdplaats dier gemeente ter genade der landlieden moeten laten, die verklaard hadden te zullen aanrukken, om haar uit te plunderen en in brand te steken. — Te Charlieu, in het Loire-departement, hebben de aardwerkers met geweld vermeerdering van loon willen afdwingen. — Te Havre heeft dezelfde soort van werkvolk het nog erger gemaakt. Ten getale van 2000 man, die van het stedelijk bestuur een loon van 2 francs daags ontvangen, is het in opstand gekomen op de tijding, dat het voortaan niet meer door de stad, maar door den staat betaald zou worden en wel naarmate van het meer of minder gedane werk.

— Reeds meermalen is gewag gemaakt van de stukken, welke de heer *Taschereau* in de *Revue rétrospective* publiek maakt. Men zegt dat de minister *Ledru-Rollin* hem daartoe de stof levert. Men wil, dat deze, bijgestaan door den chef van zijn kabinet, den heer *Elias Regnault*, al de papieren der oude ministerien als ook die der gewezen civile lijst doet doorzoeken, en het daarin gevondene tegen zijne vijanden gebruikt. Op deze wijs zou de heer *Blanqui* getroffen zijn.

Binnenlandsche Berigten.

Amsterdam, *13 april.* Naauw had, op verzoek van het achtbaar stadsbestuur, eene commissie zich gevormd, bestaande uit een en dertig notabelen dezer stad, met den burgemeester en de wethouderen aan het hoofd, en had zij een beroep gedaan op hare medeburgers en stadgenooten tot het bijeenbrengen van gelden, ten einde den raad in de gelegenheid te stellen, om het genomen besluit ten uitvoer te brengen, om de Buikslooter Ham droog te maken, en daardoor aan talrijke werklieden arbeid te verschaffen, — of de sedert eeuwen bekende liefdadigheid van Amstels ingezetenen en hunne zucht tot bevordering van al wat goed en nuttig is, blinken ook nu weder bij die gelegenheid op het heerlijkst. De twee lijsten alleen, die door de *Amsterdamsche Courant* medegedeeld worden, vermelden reeds ongeveer *ƒ* 8500, die tot dat einde zijn ingekomen, behalve de vroeger ingezonden gelden ter beschikking van de stedelijke regering en die insgelijks ruim *ƒ* 10,000 bedragen, waarbij nog gevoegd moet worden de koninklijke gift van *ƒ* 10,000, en de som in die kas gestort door de edele handelwijze van heeren burgemeester en wethouderen, die, zoo als bekend is, hunne jaarwedde van 1848 wel daartoe hebben willen afzonderen. (*N. R. C.*)

Leeuwarden, *12 april.* In ons buitengewoon nommer van maandag ll., hebben wij medegedeeld de circulaire aan de medeburgers en de petitien aan den koning en aan de leden der Tweede Kamer van de Staten-Generaal, ingezonden door de zich op het Bildt gevestigd hebbende vereeniging, onder den naam van *Hervorming zonder wanorde;* thans vermelden wij het volgende:

Afschrift van een adres, door ingezetenen van de stad Sloten, aan Z. M. den koning ingezonden:

»*Aan Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden.*

Sire!

Wij ondergeteekenden, getrouwe en aan den persoon van Uwe Majesteit gehechte onderdanen, burgers van Sloten, behoorende tot den nijveren middenstand, wenden ons, met verschuldigden eerbied en gepaste vrijmoedigheid, tot Uwe Majesteit, en geven Hoogstdenzelven het navolgende in bedenking:

De middenstand, Sire! is het sieraad van een land, de hechtste steunpilaar van den staat, en de ware bescherming van den troon.

Ook wij, Sire! meenen ons met adressanten van andere plaatsen te moeten vereenigen, en onder Uwer Majesteits aandacht te brengen de druk der *overbelasting*, die ons knelt, die reeds zoo menigen nijveren en vroeger welgestelden burger tot nabij den bedelstaf heeft gebragt, en ook onze welvaart — sedert jaren verminderd — dreigt geheel te vernietigen.

Wij meenen niet noodig te hebben, op de schrikbarend toenemende armoede te wijzen, noch op de bewijzen der regtmatigheid van onze bezwaren, van elders Uwer Majesteit voorgedragen.

Ook wij wenschen eene *geëvenredigde belasting.* Ook wij wenschen dat de rijke eene aan zijn vermogen geëvenredigde belasting aan den staat opbrenge; dat, hoewel reeds laat, doch welligt niet te laat, de middelen worden aangewend, die de belastingen *billijk* en *regtvaardig* zullen maken.

Ook wij Sire! hebben met innige vreugde vernomen, dat Uwe Majesteit aan de wenschen des volks wil gehoor geven, en beijveren ons daarom, onze wenschen Uwer Majesteit ter kennis te brengen.

Geen eigenbelang, Sire! is de drijfveer dezer daad, maar het is liefde tot het vaderland, tot onze medeburgers, en tot Uwe majesteit en het vorstelijk huis, het is zucht tot het behoud van allen en alles wat ons dierbaar is.

Slechts in der burgeren geluk kan de vorst gelukkig zijn, door hun geluk kan de vorst een duurzaam en gerust bezit van zijne kroon verwachten; en dit is hetgeen wij, als getrouwe onderdanen, den Hemel afsmeeken, met alle onze krachten wenschen te bevorderen, en waartoe ook dit ons nederig verzoek dient.

Aldus doende zijn wij,

Sloten, *Sire!*
31 maart 1848. Uwe getrouwe onderdanen:"
(*Volgen 30 handteekeningen.*)
(*P. F. C.*)

Assen, *13 april.* Maandag avond kwam hier *Reint Lucas*, die met zijne ouders en zuster en een kapitaal van *ƒ* 880 uit Hengelo naar Noord-Amerika verhuisd zijnde, nadat hij zijn vader en zuster in vreemden bodem had begraven, en tot St. Louis toe getrokken was, maar al zijne plannen om arbeid te vinden of een boerenbedrijf op te zetten, had zien mislukken, met zijne moeder over Bremerhaven teruggekeerd was en zich nu weer naar Hengelo begaf. Vele onzer stadgenooten onderhielden zich met deze beide eenvoudige en bescheidene lieden; en hunne verhalen over Noord-Amerika en over hunne teleurstellingen aldaar, maakten te dieper indruk, daar juist den morgen van dien dag een schip met landverhuizers van hier vertrokken was. Volgens hun zeggen, waren met hen vier andere landverhuizers naar Europa teruggekeerd.

Heden trekt weder een gezelschap landverhuizers uit Haren en Zuidlaren, meest welgestelde lieden, door deze stad. (*D. C.*)

Maastricht, *12 april.* Men verzekert, dat de heeren *Corneli* en *de Weichs de Wenne*, ten gevolge van hunne houding bij de vergadering van burgemeesters en ingezeten der gemeente Schimmert en omliggende plaatsen, waarbij de heer baron *van Scherpenzeel Heusch* de afscheiding van Limburg heeft voorgesteld, van voornemen zouden zijn hunne betrekking van leden der Tweede Kamer neder te

leggen, en niet meer naar 's Hage terug te keeren. Intusschen is het zeker, dat zeer weinigen in dit gewest de scheiding van Holland verlangen, en de bemoeijingen van den heer *Scherpenzeel Heusch*, *cum suis*, zeer weinig bijval vinden. (*Hand.*)

— Het petitioneren blijft in Limburg steeds voortgaan. Meer dan 80 gemeenten moeten zich thans reeds tot dit doel aaneen gesloten hebben.

De burgemeesters van Amstenraedt, Brunssum, Schinveld, Jabeek, Bingelraedt, Merkelbeek en Oirsbeek hebben gisteren te Merkelbeek eene vergadering belegd, ten einde te beraadslagen over een adres, in te zenden bij de leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Met algemeene stemmen besloot de vergadering om de geheele afschaffing te vragen van de belastingen op het gemaal, geslagt, brandstoffen, enz., benevens ruime en vrijzinnige hervormingen in de nieuwe constitutie.

De beste orde heerscht in deze gemeenten en de inwoners verbeiden met een volkomen vertrouwen den uitslag hunner pogingen.

Arnhem, *15 april.* Men leest in de *'s Gravenhaagsche Nieuwsbode*:

»Naar wij vernemen is het berigt gegrond, dat eerlang de arbeid der commissie, belast met de zamenstelling eener concept-grondwet, openbaar zal worden gemaakt. Te vergeefs verliest men zich in gissingen omtrent den inhoud van het ontwerp. Gevaarlijk is het een blind geloof te slaan aan de loopende geruchten. Van eene zijde echter, die wij als doorgaans wèl ingelicht meenen te kennen, wordt ons gemeld, dat de ontworpene grondwet, onder anderen als beginselen zou inhouden: eene Eerste en eene Tweede Kamer der Staten-Generaal, beide verkiesbaar; de Eerste Kamer onder zoodanige bepalingen, dat alleen meer gegoede grondeigenaren en kapitalisten daarvoor in aanmerking komen; — regtstreeksche verkiezingen, met een matigen census; — een Raad van State, te organiseren bij eene speciale wet; — de regerings-reglementen der overzeesche bezittingen bij de wet vast te stellen; andere punten tot de koloniën betrekkelijk, kunnen bij de wet worden geregeld; — verantwoordelijkheid der ministers; — openbaarheid der discussiën bij de Kamers en bij de Provinciale Staten; — de plaatselijke besturen, regtstreeksch verkozen, te regelen bij de wet; — het justitie-wezen, met uitzondering van den Hoogen Raad, te regelen bij de wet; — eene overgangs-wet voor de eerste verkiezing der beide Kamers, volgens welke de verkiesbaren van het tegenwoordige kiesstelsel, bij stemming de leden der beide Kamers verkiezen zullen, enz. — Deze overgangs-wet voor de eerste verkiezing van leden der beide Kamers, schijnt eenigermate overeen te stemmen met de bevoegdheid, bij de grondwet van 1814 den koning voorbehouden om in de eerste zamenstelling der Kamers bij eigen keuzen te voorzien. Vermoedelijk zal dit punt in de eerste plaats moeten worden behandeld, om, bij aanneming, dien overeenkomstig de nieuwe Kamers te doen verkiezen, aan welke dan de beraadslagingen over de nieuwe grondwet zal opgedragen zijn."

Jongste nieuwstijdingen.

ARNHEM, 15 april.

Uit Kassel schrijft men van den 11den: Sedert gisteren avond is de orde weder hersteld; zag men niet de sporen der barricaden in de straten en de gewapende burgers, zoo zou niemand het der stad aanzien, dat zij gisteren het tooneel is geweest van zooveel opschudding. De militaire magt heeft gisteren avond met de burgers gemeenschappelijk de wacht betrokken; tusschen de soldaten en de burgerwacht heerschte de grootste verbroedering, de eersten betuigden eenparig hunne diepe verontwaardiging over het boevenstuk, dat de lijfwacht op eene zoo laaghartige en struikrooverachtige wijze tegen ongewapende en vreedzame burgers had gepleegd. Ook onder de officieren is hierover slechts eene stem. Personen, die de gevlugte lijfwacht hebben ontmoet verzekeren, dat zij zich in den ellendigsten toestand bevindt; toen het volk tegen de kazerne oprukte, steeg ieder te paard; men trok in 2 afdeelingen uit de stad; de vrij-korpsen vervolgden haar eenigen tijd met geweerschoten; in de *Weiszensteiner*-laan wezen sporen bloed den weg, dien zij ingeslagen waren. Er zouden 8 of 10 gekwetsten onder hen zijn, welke in drie wagens achteraan kwamen. Al de in den omtrek wonenden hebben geweigerd hen in huis te nemen; zelfs het huzaren regiment te Hofgeismar weigerde hen in de kazerne toe te laten; zij waren genoodzaakt den geheelen dag in het bosch te bivouaqueren. De lijfwacht zou besloten hebben niet te gehoorzamen aan het bevel tot ontbinding; zij willen hunne wapens en uniformen niet afleveren, en eischen van hunne officieren tegen de stad aangevoerd te worden. (?) (Indien de heeren inderdaad op den inval mogen komen zulk eenen wanhopigen stap te doen, kunnen zij verzekerd zijn behoorlijk te zullen worden ontvangen; duizenden van kogels zijn gereed de mishandelde burgers te wreken.)

Uit Sleeswijk-Holstein hebben wij sinds gisteren geene nadere tijdingen mede te deelen. Het is thans een zeker feit dat het hertogdom Sleeswijk van den Eider tot Königsau in handen der Denen is; wat de Denen nog niet bezet hebben biedt geenerlei wederstand zoodra zij zich vertoonen. Het verlies aan menschenlevens kan nog niet stellig opgegeven worden, maar de strijd is bloedig geweest; men rekent dat er van weerskanten 800 dooden gevallen zijn.

—

Uit Londen schrijft men van den 12den: Alle bladen juichen over de voor ditmaal zoo gelukkig geslaagde afwending van het gevaar. De *Times* zegt dat, uit oorzaken die zij niet verder behoeft kenbaar te maken, de op hare drukkerij bezig zijnde personen zich niet als constabels hadden laten beëedigen. (De bureaux van de *Times* behoorden verleden maandag juist niet tot de meest zekere eigendommen in Londen; de Ieren hebben haar eenen onverzoenlijken haat gezworen.)

Zij noodigt echter allen uit op eene lijst te teekenen, ten einde aan de werklieden, welke in hare wijk met zooveel ijver de orde hebben helpen handhaven, een feestmaal te geven.

Toen in Covent-Garden het *God save the Queen* gezongen werd, werd er van alle kanten met de grootste geestdrift geapplaudiseerd. Bij de woorden:

Scatter her enemies,
And make them fall!

stond het publiek op. De koningin is onder een luid hoezee van de matrozen van Portsmouth naar het eiland Wight overgezet. Hare liefhebberij voor de zee, waarop zij nimmer zeeziek wordt en den spot drijft met haren echtgenoot en hare ministers, hebben haar bij de vloot zeer bemind gemaakt.

In de bijeenkomst der Chartisten werd onder luide toejuichingen en met slechts 4 stemmen tegen, besloten de ministers in staat van beschuldiging te stellen. Men dreigde in het ergste geval het voorbeeld van Frankrijk te zullen volgen.

De Chartisten zijn ook met de aanstaande bill ten aanzien van de uitzetting van vreemdelingen slecht tevreden. De eerste vreemden," die uit het land moesten, zeide een hunner redenaars waren prins *Albert* en *Louis Philippe.*

—

De tijdingen uit Italië melden niets beslissends. In Pruisen en Oostenrijk heerscht voordurend veel gisting onder de Poolsche bevolkingen.

Ingezonden Stukken.

Mijnheer de Redacteur der Arnhemsche Courant.

De volgende brief is door mij heden aan de redactie van het *Handelsblad* gezonden. Ik geef mij de eer u dezelve mede te deelen, met het verzoek denzelven ook in uw geacht blad op te nemen.

Mijnheer de Redacteur!

Heden kwam mij uw dagblad van gisteren ter hand. In hetzelve vind ik een artikel, mij betreffende, dat zoo veel hatelijkheden als lasteringen bevat.

Er is niet het allerminst van waar dat ik, als vreemdeling, zonder middelen van bestaan, door de gendarmerie over de grenzen ben gebragt.

In de zes maanden, die ik te Kleef woonde, heb ik fatsoenlijk geleefd en als fatsoenlijk man betaald, waarvan de in mijn bezit zijnde kwitantiën kunnen getuigen. Dat kan men dan toch wel niet doen, als men zonder middelen van bestaan is.

Geen gendarmerie heeft mij over de grenzen gebragt: ik ben alléén uit Kleef gegaan, op bevel van den heer *Landrath*, aldaar, die zulks, bij de bestaande gisting, noodig oordeelde, omdat ik in den vorigen avond door het volk, dat mij zonder twijfel voor een ander aanzag, met *horra's* naar huis was geleid. Het geheele geval te Kleef rust op een misverstand, waaraan ik, opzettelijk, niet de minste schuld heb. Doch — het is hier de plaats niet daarover uit te weiden. Niemand te Kleef, overigens, zal mij als een oproermaker of een gevaarlijk persoon aanzien; allen kennen mij beter dan uw correspondent te Nijmegen.

Ik heb Duitschland niet behoeven te ruimen: ik werd zelfs min of meer uitgenoodigd, om te Weiler te gaan wonen, dat een Pruisisch dorp aan de Nederlandsche grenzen is.

Mijne arrestatie in de nabijheid van Nijmegen is, mijns inziens, ten eenenmale onwettig geweest, doch ik heb mij gewillig aan dezelve onderworpen, omdat ik door een onvoorzigtige scherts daartoe aanleiding gegeven had. In het logement *de Star* namelijk, kastelein HENDRIKS, waar ik gewoon was te logeren, gekomen, zeide ik, lagchende en zonder nadenken, dat men mij te Kleef de keus tusschen guillotine en bannissement had gelaten. Zij, die gewoon zijn met mij om te gaan, konden gemakkelijk begrijpen, dat dit kortswijl was. Maar ik wist niet, dat in dat logement een verrader schuilde, noch dat de justitie op zulk eene uitdrukking eene aanhouding zoude bevelen.

Na den nacht bij HENDRIKS te hebben doorgebragt, verliet ik zijn logement zonder dadelijk te betalen, omdat ik van voornemens was tegen den avond terug te keeren, er op dat oogenblik van mijn vertrek geen mensch zag en men mij toch kende. Ik begaf mij regtstreeks naar een zeventigjarigen grijsaard, den gepensionneerden, met de gouden medaille versierden adjudant-onderofficier SCHWEIG, wien ik bijzondere vereering toedraag, omdat hij een regtschapen soldaat is, die het edelste hart in den boezem ronddraagt; aan wien ik mijn eerste onderrigt in de wapenen te danken heb en die reeds mijn kameraad was toen ik, achttien jaren oud, in 1836 tot onderofficier en chef de bureau werd bevorderd. — De goede veteraan was zoo verheugd, een zijner vorige, jeugdige makkers terug te zien, en wel een dier makkers die zich, evenmin als hij, ooit aan lafheid of laagheid schuldig maakte, dat het mij onmogelijk was dien avond nog van hem te scheiden. Den volgenden morgen begaven wij ons gezamentlijk naar *de Star*; de kastelein was zeer beleefd: hij zeide mij niet, dat hij reeds, onder anderen, aan de justitie verklaard had, dat ik zonder hem te betalen zijne woning verlaten had, eene verklaring waaraan, meer dan waarschijnlijk, de woorden van uwen correspondent »zonder middelen van bestaan" moet worden toegeschreven.

Van daar begaf ik mij naar de Pruisische grenzen. SCHWEIG verzelde mij steeds. Niet verre van Nijmegen ontmoetten mij een dienaar van justitie, die mij verzocht hem naar den officier te volgen. SCHWEIG ging mede. Deze verklaarde dat ik al den tijd, sints ik uit mijn logement was gekomen, bij hem had doorgebragt, dat hij mij kende als een regtgeaard mensch; dat ik zijn vriend was, enz. Bij genoemden ambtenaar van justitie helderde zich voorts alles op en ik konde dadelijk weder vertrekken.

Ziedaar, Mijnheer de Redacteur, de heilige waarheid. De stempel zal er op worden gezet als ik spoedig, al is het dan voor eenigen tijd, naar Kleef terugkeer. En hoezeer verschilt dit verhaal nu niet van hetgeen uw correspondent uw gemeld heeft! Het zoude dien correspondent aan te raden zijn, voorzigtiger in zijne mededeelingen te wezen en niet den naam te bezoedelen van iemand, die te onregtvaardig behandeld is, en, onschuldig, te veel heeft geleden, om niet met eenig regard te worden behandeld; wiens gedrag, is het dan ook, voor zoo veel de eerste jeugd betreft, niet van onbedachtzaamheid vrij te pleiten, toch, Goddank, zonder smet is. Hetzelfde zoude eigenlijk een ieder aan te raden zijn, daar ook ik geen mensch belaster of beleedig, of aanleiding geef op mij gebeten te wezen. Ik ben bedaard; ik wenschte het gaarne te blijven. Mijne ziels- en ligchaams-krachten hebben in 1845 en 1846 een schok ontvangen, waarvan ik nog niet geheel hersteld ben: doch vordert men mij weder uit, tart men mij weêr — dan treed ik uit mijne eenzaamheid, uit mijne bespiegeling ten voorschijn en ik ben dezelfde als vroeger, dat is: dat ik dan weer handel; dat ik dan weêr, de waarheid bij mijn schrijven tot leidsvrouw nemende, lach met kerker en schavot, met marteling en dood.

Ik ben overtuigd, Mijnheer de Redacteur, dat gij gevoel genoeg bezit, dat gij genoeg beseft, welke gewaarwordingen het lezen van bedoeld artikel bij mij heeft te weeg gebragt om aan deze, in der haast en onder zieletijden geschreven regelen, een plaatsje in uw veelgelezen dagblad toe te staan.

Hees bij Nijmegen, 12 april 1848.

E. MEESTER.

Wie is geschikt, om *definitief* minister van oorlog te zijn?

De oplossing dezer vraag, welke wij, gelijk zoo velen, reeds meer dan eens in de laatste dagen ons deden, schijnt in de tegenwoordige omstandigheden bijzonder moeijelijk te zijn. Onderscheiden mannen zijn genoemd geworden, maar geen hunner kan voldoen aan den eisch der dringende behoeften van politischen en staatshuishoudelijken aard, welke hij moet helpen vervullen, geen der genoemde is geschikt, om aan de regtmatige wenschen omtrent de oorlogsmagt in het algemeen en het leger in het bijzonder het vereischte gevolg te geven.

Wie toch zou kunnen beweren, dat één dier mannen èn de beginselen van regering, die tegenwoordig voorgesteld zijn, èn de administratieve ondervinding, welke meer dan ooit noodig zal wezen om ook in het inwendig ministerieël bestuur *orde* aan *vooruitgang* te paren, èn de algemeene militaire kennis die onmisbaar is, op straffe van (zelfs bij de meeste goede trouw) in de grofste dwalingen en in de meest ergerlijke en meest schadelijke willekeur te vervallen, — wie zal het beweren, dat één dier mannen èn die beginselen, èn die ondervinding èn die kennis in behoorlijke mate vertegenwoordigt?

Geen man van de aristocratische behoudsleer kan de natie en het leger dienen. In een verantwoordelijk, der staatkundige hervorming toegedaan ministerie is zulks een heterogeen bestanddeel een onding. Of zou de behoudsman eensklaps de beginselen, die hij vroeger steeds voorstond, of waaraan zijn geheele maatschappelijke *zijn* tot nog toe innig verbonden was, van ganscher harte laten varen, om — noodwendig zonder beginsel — mede te regeren? Of zou hij, zijne vroegere beginselen uiterlijk slechts loochenende, een huichelaar en een bedrieger in den raad zijn? Noch het een noch het ander laat zich denken van een man van karakter, — en geen ander toch kan het algemeen vertrouwen wekken, waarin gewis ieder met ons (bijzonder na eene omkeering van zaken als die welke ook in dit land plaats vindt) de eerste behoefte van den staat zal erkennen, opdat de rege-

ring de teugels van het bewind nog in tijds met de vereischte kracht wederom kunne opvatten.

Geen *militair zonder meer*, van welk belangrijk kommando hij zich tot heden met lof (zelfs met den meesten lof) moge gekweten hebben, is tegenwoordig bruikbaar als hoofd van het ministerie van oorlog. Van waar zal plotseling de man, die, van jongs af in zijnen militairen kring beperkt, alles van machinalen vorm, van eigenbaatzuchtige en arbitraire persoonlijkheid en van blind toeval zag afhangen, het besef van de hoogere kracht van algemeene maatschappelijke beginselen ontleenen? Waar zal hij, die zich met staatkundige beschouwingen nooit verder inliet, dan noodig was om de zoo zeer inconsequente praatjes van den dag zoowat bij te houden, — waar zal hij thans het vereischte inzigt omtrent den algemeenen gang van zaken in Europa en in ons land opdoen? En zonder eigene inzigten van staatkundigen, zonder diep gewortelde en wèl gegronde overtuigingen van maatschappelijken aard, hoe zal het hem mogelijk zijn èn doode èn levende krijgsmiddelen naar de eischen des tijds en naar de behoeften des lands, ook wat de beperktheid der geldmiddelen aangaat, in te rigten? De denkbeelden van den *militair zonder meer*, die in de tegenwoordige omstandigheden de gelegenheid tot de zoogenoemde »opkomst der krijgsmagt" in ons land, en niet de noodzakelijkheid harer beperking binnen de engst mogelijke grenzen zou zien; wiens plannen van taktiek betere organisatie, hoe goed zij van het zuiver militair standpunt gezien mogten voorkomen, voor hunne verwerkelijking meer zouden vereischen dan men, van een hooger financieël standpunt ziende, daarvoor kan afzonderen, — de denkbeelden van den zoodanige kunnen noch de natie, noch op den duur het leger, hetzij op zich zelf, hetzij als integrerend deel der natie beschouwd, gelukkiger helpen maken.

Een *niet-militair iemand* dan (om een derde type te kiezen), een burgerheer, met een zoogenoemd militair hart, als men zoo wil, dat goed voor den soldaat zou zijn, — maar niettemin een man, die nooit op ééne lijn kan staan met de kaste, waartoe hij niet behoort, en die er dus wel op zou moeten neêrzien, tenzij hij er tegen opzag, — die het leger welligt *uitwendig*, maar *inwendig* zeker niet zou kennen, die er altijd vreemd buiten of vijandig tegenover, of wel bespot er onder zou staan, wien het eenige alternatief overblijft van óf zich zelven te bedriegen, óf bedrogen te worden, bij gebrek aan kennis van zaken in het eerste geval, en bij gemis van kennis der personen in het tweede, — zulk een man voorzeker zou het leger al bijzonder wel dienen, en de natie, *van wier leger* hier sprake is, niet minder!!

Ook kunnen wij degenen, die het vraagstuk wenschen opgelost te zien, om, — op den weg des vooruitgangs, — in plaats van voor 12 millioen over *bijna geen leger* te kunnen beschikken, — voor den verminderden prijs van bij voorbeeld 9 of 8 millioen *volstrekt geen legermagt* te hebben, niet genoeg aanraden, om geen drogredenen, die toch altijd ingang vinden, te sparen, ten einde de eventuele candidatuur van burger voor het ministerie van oorlog te ondersteunen.

Wie naar ons inzien *niet* geschikt zou zijn om definitief de rol van minister van oorlog te vervullen, zal uit het vorenstaande eenigermate af te leiden zijn, en de vraag: *wie is geschikt?* kan, wat de wetenschappelijke en maatschappelijke hoofdtrekken der personen aangaat, daardoor mede, hoewel niet regtstreeks, beantwoord geacht worden.

Een militair, doordrongen van de regeringbeginsels der hervormingsgezinde partij, toegerust met de noodige administratieve ondervinding, om langs den *ordelijken* weg den vooruitgang, dat is, in dit geval de grootst mogelijke bezuiniging op de legermagt te realiseren, en voorzien van voldoende algemeene kennis omtrent de passieve en actieve oorlogsmiddelen, om niet in den blinde te reorganiseren en, na de bezuiniging, een glad-bedorven leger over te houden, — ziedaar onze wensch, voor zoover de maatschappelijke stelling en de kennis des persoons betreft.

Daarenboven zijn er sommige *zedelijke* eigenschappen of gesteldheden van karakter, met name een onverzettelijke wil, welke volkomen zelfstandigheid insluit, eene beproefde regtvaardigheid en volstrekte pecuniële belangeloosheid, in hooge mate vereischt, dáár, waar de eerste en voorname taak des ministers *bezuiniging* is, *aanmerkelijke bezuiniging*, die niet anders dan met opoffering van een groot aantal bijzondere belangen is tot stand te brengen. Zwaar is voorzeker de taak, die zal *moeten* volbragt worden, — maar dat men ons tegenwerpe dat onze eischen niet op de hoogte der taak zijn, — of wel, dat men ze vervulle!

Wij zijn maar een klein burgerlijk volk en moeten burgerlijk leven. Onze huishouding van staat kan niet op te eenvoudigen voet geschoeid zijn. Alle weelde, alle leeglooperij, elke onnutte of zelfs niet strikt noodige functie, hetzij lagere of hoogere, die van staatswege betaald wordt, is een kanker aan het welzijn der natie. Dat geldt algemeen, maar dat geldt ook voor de krijgsmagt, — dat men deze dus haar offer verge, — gelijk het elders en overal zal moeten gevergd worden.

Hoe die bezuiniging bereikbaar is, alsmede het naauwe verband, waarin de mogelijkheid harer verwezenlijking staat met eene geheele verandering onzer grondwettige instellingen omtrent het leger, hopen wij in een volgend artikel aan te toonen.

Thans bepalen wij er ons toe, aan allen de vraag te herhalen, die wij aan het hoofd dezes ons zelven deden:

Wie is geschikt om DEFINITIEF *minister van Oorlog te zijn?*

P . . . .

Correspondentie.

De stedelijke schutterij van 's Hertogenbosch zal weldra in onze kolommen parade maken.

Het stuk uit 's Gravenhage, ons geworden door middel van het *Handelsblad*, kan niet geplaatst worden. Met het corrigeren van fautive opstellen laten wij ons niet in.

Aan den heer X. Y. en zijne vrienden zij tot narigt gezegd, dat de raadselachtige uitdrukking: »de census van *f* 20 tot *f* 225;" beteekende, dat in die gemeenten waar men de census het laagst stelde, eene contributie van *f* 20 in de directe belastingen noodig zou zijn, om stemgeregtigd te wezen en eene contributie van *f* 225 in de gemeenten waar de census het hoogst werd gesteld. Overigens gelieven de heeren X. Y. en zijne vrienden op te letten, dat gemeld berigt slechts een gerucht was, dat reeds weder is tegengesproken.

— *Bezuinigingen* is reeds lang gezet en zal geplaatst worden, zoo spoedig wij er ruimte voor hebben.

Advertentiën.

Marktprijzen.

ARNHEM, 14 april.

Oude Weit van *f* 0.00 tot *f* 0.00; *Nieuwe Weit* van *f* 6.00 tot *f* 9.00; *Rogge* van *f* 4.85 tot *f* 5.40; *Boekweit* van *f* 5.00 tot *f* 6.00; *Garst* van *f* 3.75 tot *f* 4.25; *Vriesche Haver* van *f* 0.00 tot *f* 0.00; *Voerhaver* van *f* 2.50 tot *f* 3.15; *Witte Boonen* van *f* 0.00 tot *f* 0.00; *Paardeboonen* van *f* 4.75 tot *f* 5.50; *Graauwe Erwten* van *f* 0.00 tot *f* 0.00; *Groene Erwten* van *f* 8.00 tot *f* 0.00; *Geele Erwten* van *f* 6.00 tot *f* 7.00; *Koolzaad* van *f* 0.00 tot *f* 0.00; *Aveelzaad* van *f* 0.00 tot *f* 0.00; *Klaverzaad* van *f* 25.00 tot *f* 30.00; *Aardappelen* van *f* 1.70 tot *f* 2.25; *Boter* van *f* 0.80 tot *f* 0.90 *het pond.*

Waterhoogte te Arnhem

Den 15 April 2 El 9 Palm 1 Duim; gew. 20 D. gev 0 D.

Te Arnhem, bij G. J. THIEME, Boekdrukker.

A°. 1848. ZONDAG 16 APRIL. N°. 8.

HAAGSCHE BERIGTEN.

BIJBLAD TOT DE ARNHEMSCHE COURANT.

Dit **BIJBLAD** tot de ***Arnhemsche Courant*** komt driemaal 's weeks, des DINGSDAGS, DONDERDAGS en ZATURDAGS, te 's Gravenhage in het licht, of zoo veel meer als de gebeurtenissen mogten vorderen. De aan de uitgevers van het **BIJBLAD** toegezonden stukken zullen, zoo de plaatsing niet spoed schijnt te [illegible] aan de hoofd-redactie te Arnhem toegezonden worden.

Voor de geabonneerden op de ***Arnhemsche Courant*** zal het **BIJBLAD** verkrijgbaar zijn tegen *f* 2.50 in de drie maanden met *f* 0.40 verhooging voor die niet in 's Gravenhage gevestigd zijn en aan wie het vrachtvrij zal worden toegezonden. Voor de niet geabonneerden kan de prijs niet minder zijn dan *f* 3.00, de verhooging voor vrachtvrije toezending blijft dezelfde.

Afzonderlijke nummers zijn voor *f* 0.10 te bekomen. Advertentiën worden behalve betaling van het zegel geplaatst tegen dezelfde voorwaarden als in de ***Arnhemsche Courant***, van één tot vijf regels *f* 1.00, en voor elken regel daarenboven 20 cents.

's Gravenhage, 15 April.

De Raad van State. De Koning is voorzitter, en benoemt de leden; zamenstelling en bevoegdheid van den raad regelt de wet. De prins *van Oranje* alleen heeft daarin, na zijn 18de jaar, *van regtswege* zitting, doch slechts met raadgevende stem. Bij den raad moeten alle voorstellen, aan de Staten-Generaal te doen, en alle algemeene maatregelen van inwendig bestuur, ter overweging worden gebragt, waarvan aan het hoofd der wetten en besluiten melding moet worden gemaakt. De ministers, door den Koning naar welgevallen aan te stellen of te ontslaan, zijn, naar de regeling der wet, verantwoordelijk voor de uitvoering aller wetten, zoover die van de Kroon afhangen. Het contreseign van alle kon. besluiten en beschikkingen wordt bevolen.

Er zouden zijn twee Kamers van Staten-Generaal: beiden door dezelfde kiezers verkozen; dat is, in kiesdistricten, waarin elke provincie verdeeld zal worden, door de meerderjarige ingezetenen, Nederlanders en in vol genot van burgerlijke en politieke regten zijnde, en òf betalende in de directe belastingen van *f* 20 tot *f* 225, naar de plaatselijke gesteldheid, door de kieswet te regelen, òf doctor geworden zijnde aan eene nederlandsche hoogeschool. Het getal der leden van de Tweede Kamer is één voor elke 40,000 tal der bevolking; dat van de Eerste Kamer is *niet meer* dan de *helft* van dat der andere Kamer. De leden der Eerste Kamer moeten zijn 40 jaren oud, en, volgens de bepalingen der wet, naar plaatselijke gesteldheid, van *f* 800 tot *f* 1200 betalen in de directe belasting, met uitzondering van patent-regt. Voor leden der Tweede Kamer wordt ouderdom van 30 jaren, *geene schatpligtigheid*, maar vol genot van burgerlijke en politieke regten, als Nederlander, gevorderd. Zij hebben zitting voor 3 jaren en genieten *f* 2000 's jaars, behalve vergoeding van reiskosten, nader bij wet vast te stellen. Die der Eerste Kamer hebben gelijkelijk zitting voor 3 jaren, en genieten alleen *reiskosten*, bij de wet te regelen.

De Kamers hebben *regt tot interpellatie* van de ministers, die ter vergadering kunnen worden geroepen: ministers, provinciale gouverneurs, leden en ambtenaren van den Hoogen Raad en der Rekenkamer, geestelijken, minderen dan hoofdofficieren, ambtenaren, in het district waar zij bij de verkiezing voorzitten, kunnen *geen* leden der Staten-Generaal zijn. De Kamers komen gewoonlijk op den 3den Maandag van October bijeen, hebben *beiden* hare zitting in het openbaar, en benoemen ieder haren *griffier, buiten haar midden.* Het *initiatief* tot het maken van wetten blijft aan de Tweede Kamer behouden, en haar wordt het *regt van amendement* verleend. — Elke Kamer kan echter *afzonderlijk* voordragten aan de Kamer doen, zoo deze geene voorstellen van wet zijn.

De *begrootingen* zijn *jaarlijks* voor te dragen, 12 maanden vóór den tijd, waarover zij loopen. *Geene begrooting van uitgaven kan worden vastgesteld, vóórdat de middelen tot dekking zijn vastgesteld.* Rekening en verantwoording van de Staatsuitgaven en inkomsten te doen, zal bij de wet worden geregeld.

De leden der *Provinciale Staten* worden verkozen voor 3 jaren, door de ingezetenen, nader bij de wet aan te wijzen.

De magt der Kroon, om besluiten der Staten, *die met de algemeene wetten òf het algemeen belang strijdig zijn, te schorsen of te vernietigen*, wordt bij de wet geregeld. — De *gouverneurs* in de provincien hebben alleen eene *raadgevende stem.*

Zamenstelling, inrigting en *bevoegdheid* der *gemeentebesturen* zijn, na daarop de Provinciale Staten gehoord zijn, ter regeling van de wet. Aan het hoofd der gemeente staat een *raad*, te benoemen door de ingezetenen voor een *bepaald aantal jaren.* Wie de benoemende ingezetenen kunnen zijn, zal de wet aanwijzen, die tevens kan bepalen, dat de voorzitter van den raad door den Koning worde benoemd. Nieuwe gemeente-belasting: is onderworpen aan de goedkeuring des Konings, na voordragt deswege van de Provinciale Staten. De wet geeft regels voor de plaatselijke belastingen, alsmede voor het opnemen en sluiten der plaatselijke rekeningen. Alinea 3 van art. 155 onzer tegenwoordige Grondwet wordt hierbij niet aangetroffen.

Van de *justitie. Onteigening* telkens en *in ieder geval* bij *eene wet* te verklaren, en niet dan tegen *voorafgaande schadeloosstelling;* bij uitzondering op dien regel, kan eene algemeene wet worden gemaakt voor gevallen van *vestingbouw, aanleg, herstel* of *onderhoud van dijken:* in gevallen van oorlog, brand of watersnood wordt *noch wet noch prealabiliteit* van schadeloosstelling gevorderd.

Aan de regterlijke magt behoort, behalve wat onze Grondwet haar opdraagt, de beslissing over *politische regten*, behoudens bij de wet te bepalen uitzonderingen.

De wet regelt de wijze, waarop de *geschillen* over bevoegdheid tusschen *regterlijke* en *administrative magt* ontstaan, worden beslist.

Men heeft inhechtenisneming door het politiek gezag in buitengewone omstandigheden bijgehouden.

Het *geheim* der aan de post *toevertrouwde brieven* wordt grondwettig verzekerd.

De *Hooge Raad* blijft bestaan als opperste geregtshof, waarvoor *en* bij de Grondwet genoemde, *en* nader bij de wet te noemen personen ten criminele zullen te regt staan, waarbij de actiën tegen den Koning, het Koninklijke Huis, of den Staat, als gedaagden zullen behooren gebragt te worden, en waardoor de regterlijke dispositiën en vonnissen, wegens strijdigheid met de wet, zullen kunnen worden vernietigd en buiten effect gesteld. De *leden* van den Hoogen Raad, de hoven, *zoo er zijn*, der regtbanken, en de *hoofden* van het Openb. Min. bij die collegien worden *voor hun leven* aangesteld. Deze, en die, welke voor bepaalden tijd zijn aangesteld, kunnen door den Koning, op eigen verzoek alleen worden ontslagen, of in de bij de wet voorziene gevallen, bij regterlijke uitspraak worden ontslagen of afgezet. — Van *hoven* wordt verder niets bepaald, evenmin als van eenige verdere regterlijke organisatie.

Van de *Godsdienst.* Ieder *belijdt* zijne godsdienstige *meeningen* met volkomen vrijheid. Aan *alle kerkgenootschappen* wordt *gelijke bescherming* verleend. De belijders van de onderscheidene godsdiensten genieten *dezelfde burgerlijke en politieke* voorregten, en hebben *gelijke aanspraak* op het bekleeden van waardigheden, ambten en bedieningen. Alle *openbare oefening* van godsdienst wordt toegelaten, mits geene stoornis aan de openbare orde wordt toegebragt.

Alle kerkelijke tractementen en inkomsten, *in 1814 genoten*, blijven verzekerd: tractementen kunnen aan leeraars verleend, of de bestaande vermeerderd worden. De Koning waakt dat de kerkgenootschappen de gehoorzaamheid aan de wet in acht nemen. De kerkgemeenten hebben de *vrije keuze* harer leeraren, en het *regt van briefwisseling* met hare hoofden, gelijk dat om hunne *voorschriften af te kondigen*, behoudens de verantwoordelijkheid aan de Strafwet.

Van de *financien.* Belasting-heffing ten behoeve van 's lands kas, krachtens de *wet* alleen. Geene privilegien ten dien aanzien geoorloofd. De *openbare schuld* wordt *gewaarborgd.* Bij de wet regering van *gehalte en gewigt* der muntspeciën, en vaststelling van de *instructie* voor raad en generaalmeesters van de munt, aan wie toezigt en zorg over de muntzaken, en beslissing van desbetreffende quaestien is opgedragen.

De wet regelt de taak der *rekenkamer*, welke leden op drietallige voordragt van de Tweede Kamer der Staten-Generaal door den Koning worden benoemd, en bij de wet bepaalde bezoldiging genieten.

Van de *defensie.* Het dragen der wapenen ter beveiliging van den Staat, zoo te land als ter zee, blijft een der eerste pligten van alle ingezetenen, zonder dat daarbij de unie van Utrecht, de pacificatie van Gent of 's lands oude gewoonten, worden ter hulpe geroepen. Vreemde troepen niet in dienst te nemen zonder overleg met de Staten-Generaal.

Er is steeds eene *nationale militie*, om te dienen *ter lande en ter zee*, op de wijze bij de wet bepaald, zooveel mogelijk uit *vrijwilligers* zamen te stellen; bij gebreke daarvan door *loting* voltallig te maken uit ingezetenen, die hun 20ste jaar zijn ingetreden. In vredestijd 's jaars *zes weken* bij een te komen ter oefening in den wapenhandel; een door de wet bepaald deel der militie kan de Koning bijeen doen blijven; de diensttijd is van 5 jaren; in tijd van oorlog kan deze jaarlijk *bij wet* worden verlengd. De *lotelingen* mogen niet, dan *met hunne toestemming*, naar de koloniën worden gezonden; (art. 208 bepaalt thans dat de *militie in geen geval* daar heen mag gezonden worden). De wet bepaalt den verpligten *diensttijd ter zee.*

Art. 210 over de kosten van het leger, *inkwartiering* enz. wordt onveranderd gelaten, behalve dat aan de wet de regeling wordt overgelaten voor uitzonderingen in tijd van oorlog. « In de plaatselijke gemeenten worden schutterijen opgerigt tot behoud van inwendige rust, en zij dienen in tijd van gevaar en oorlog, tot verdediging des lands.» Getal en inrigting van militie en schutterijen bepaalt de wet. Van de bepaling van a. 209 wordt niets gevonden.

Van den *waterstaat.* De bepalingen hieromtrent zijn aanmerkelijk vereenvoudigd. Zij kennen den Koning toe het oppertoezigt over alles wat tot den waterstaat, de wegen en bruggen, onverschillig op welke wijze zij worden bekostigd. De wet regelt het algemeene en bijzondere bestuur van den waterstaat.

Van *onderwijs en armbestuur.* De *wet* regelt het openbaar onderwijs, *met eerbiediging van ieders godsdienstige begrippen;* en behoudens het *toezigt* der overheid en het *onderzoek naar de bekwaamheid* der onderwijzers, beide door de wet te regelen, is het *geven van onderwijs vrij.*

Het *armbestuur* is een onderwerp van aanhoudende zorg der regering en wordt *door de wet geregeld.* Van de *verrigtingen* dienaangaande moet jaarlijks verslag gedaan worden aan de Staten-Generaal.

Van *veranderingen en bijvoegselen.* Art. 227, 231 en 232 blijven onveranderd. Bij afkondiging der wet in art. 227 bedoeld, welke tevens moet inhouden tijdsbepaling voor het doen van nieuwe verkiezingen voor de Tweede Kamer in dubbelen getale, worden beide Kamers ontbonden. Beide Kamers overwegen de voorgestelde veranderingen in vereenigde zitting; wanneer $^2/_3$ der leden niet tegenwoordig is, mag geen besluit genomen worden; bij meerderheid van $^2/_3$ der tegenwoordige leden wordt een besluit opgemaakt. De voorgestelde veranderingen moeten geheel of ten deele goed- of afgekeurd worden, zooals zij zijn voorgesteld. Na aanneming of afkeuring der veranderingen worden de Kamers ontbonden en nieuwe verkiezingen bevolen.

ADDITIONELE ARTIKELEN.

Art. 1. Alle bestaande autoriteiten blijven voortduren, tot dat zij door andere, volgens deze Grondwet, zijn vervangen.

Alle wetten en naar de vorige Grondwet van 1815 en 1840 verbindende reglementen en besluiten, thans in werking, blijven tot aan de invoering der nieuwe grondwettige orde gehandhaafd.

2. De heerlijke regten, betreffende voordragt of aanstelling van personen, worden zonder schadeloosstelling afgeschaft.

De afschaffing der overige heerlijke regten wordt door de wet geregeld.

3. De voorstellen

1°. der wet, regelende het kiesregt en de benoemingen van afgevaardigden ter Eerste en Tweede Kamer;

2°. van provinciale en plaatselijke gemeente-wet;

3°. tot afschaffing der heerlijke regten;

worden voorgedragen in de eerste zitting der Staten-Generaal, volgende op de afkondiging der veranderingen in de Grondwet.

De ontwerpen van wet, betreffende de verantwoordelijkheid der ministers, de nieuwe regterlijke inrigting, het onderwijs en armbestuur worden zoo mogelijk in die zelfde zitting, en in allen geval niet later dan in de daarop volgende, voorgesteld.

4 bevat het voorloopig kiesreglement, hiernevens gevoegd:

VOORLOOPIG KIESREGLEMENT.

(*Art. 4 der additionele bepalingen.*)

Art. 1. Bij afkondiging der veranderingen in de Grondwet houden beide Kamers der Staten-Generaal van regtswege op te bestaan.

2. De leden der nieuwe Kamers zullen worden gekozen, ten getale van 68 voor de Tweede, en van 34 voor de Eerste Kamer, door kiezersvergaderingen, bestaande uit hen, die, volgens de reglementen voor de stedelijke besturen en op de samenstelling der Provinciale Staten, de vereischten bezitten om tot kiezers te worden benoemd.

3. Terstond na de afkondiging boven gemeld houden de plaatselijke besturen zich met herziening der laatst vastgestelde lijsten van verkiesbaren bezig. Zij doen die, herzien, vóór den . . . . ter inzage van het publiek leggen.

4. Binnen vijf dagen na de kennisgeving, dat de lijsten ter visie zijn gelegd, dienen de ingezetenen hunne bezwaren, bij geschrift, vrij van zegel, aan het plaatselijk bestuur in.

5. Over deze bezwaren en de juistheid der lijsten in het algemeen wordt door den stedelijken of gemeenteraad ten spoedigste beslist; zoodat de lijsten vóór den . . . . kunnen zijn gesloten, en op nieuw ter algemeene kennisneming gelegd.

6. De gemeente-besturen ten platten lande zenden onmiddellijk afschrift der geslotene lijsten aan het bestuur der hoofdplaats van het kiesdistrict, waarin hunne gemeenten zijn vervat.

7. De kiezersvergaderingen worden, na voorafgaande oproeping der kiezers, gehouden, in de steden, en ten platten lande in de hoofdplaatsen der tegenwoordige kiesdistricten, op den....

Elk kiezer ontvangt, nevens zijn brief van oproeping, twee stembriefjes ter invulling.

8. De burgemeester der stad of plaats, of die hem volgens de reglementen bij ontstentenis vervangt, is voorzitter der vergadering; de twee jongste leden van den stedelijken of gemeenteraad zijn stemopnemers; één der laatsten teekent de namen van elken kiezer, die een stembiljet in de bus komt doen, de ander, bij het ledigen der bus, de uitgebragte stemmen op.

9. Na afloop der stemopneming wordt het proces-verbaal, staande de vergadering, opgemaakt, en, na voorlezing, door den voorzitter met de twee stemopnemers geteekend.

Het behelst:

1°. de namen der kiezers, die gestemd hebben;

2°. de namen der personen, op wie stemmen zijn uitgebragt, en het getal der op ieder uitgebragte stemmen.

De kiesvergadering kan besluiten, dat alleen het tweede gedeelte zal worden voorgelezen.

10. Afschrift van het proces-verbaal wordt aanstonds ter visie gelegd van elk ingezeten, aan de Gedeputeerde-Staten der provincie gezonden, en hetzij in een openbaar nieuwspapier, hetzij afzonderlijk, gedrukt.

11. Er zijn twee stembussen; ééne voor de verkiezing van leden der Tweede, de andere voor die van leden der Eerste Kamer.

12. Elk kiezer benoemt twee afgevaardigden ter Tweede, en éénen ter Eerste Kamer.

13. Elke provincie wordt verdeeld in zooveel hoofdkiesdistricten, als de bevolking het getal van 90,000 malen bevat. Te weten:

Noord-Braband in 5, Gelderland in 4, Zuid-Holland in 6, Noord-Holland in 5, Zeeland in 2, Utrecht in 2, Vriesland in 3, Overijssel in 2, Groningen in 2, Drenthe in 1, Limburg in 2; te zamen 34.

14. De namen van hen, op wie binnen elk hoofdkiesdistrict stemmen zijn uitgebragt, en het getal der stemmen, worden door de Gedeputeerde Staten vergaderd, en, bij afzonderlijk proces-verbaal voor elk hoofdkiesdistrict, zoo spoedig mogelijk openbaar gemaakt.

15. Hij, die in elk hoofd-kiesdrist de meeste stemmen heeft, is tot afgevaardigde benoemd.

Hij, die in elk hoofd-kiesdistrict, voor het lidmaatschap der

tweede Kamer, na den eerstbenoemde de meeste stemmen heeft, de tweede benoemde afgevaardigde.

Bij gelijkheid van stemmen is de oudste in jaren benoemd.

16. Hij. die volgens het voorgaande artikel is gekozen, ontvangt van de Gedeputeerde Staten een door den voorzitter geteekend uittreksel van het in art. 14 bedoelde proces-verbaal, waaruit blijkt, hoe de stemmen verdeeld zijn geweest.

Dit uittreksel is de geloofsbrief van den afgevaardigde, waarnevens hij aan de Kamer overlegt:

1°. een uittreksel uit de registers van geboorte of, bij gemis, eene acte van bekendheid, waaruit tijd en plaats zijner geboorte blijken;

2°. eene verklaring van het hoofd van het bestuur zijner woonplaats, ten blijke, dat hij is ingezeten van het Rijk;

3°. eene door hem zelven af te geven verklaring, vermeldende alle openbare betrekkingen, die hij bekleedt.

17. De gekozene, niet genegen om de benoeming aan te nemen, geeft daarvan ten spoedigste kennis aan de Gedeputeerde Staten, welke de plaatselijke besturen van het hoofdkiesdistrict gelasten, binnen den kortst mogelijken tijd eene nieuwe verkiezing te doen plaats hebben.

18. Mogt iemand in meer dan één hoofdkiesdistrict, of tegelijk voor de Tweede en Eerste Kamer zijn gekozen, dan verklaart hij, dadelijk na ontvangst van het in art. 16 bedoelde uittreksel, schriftelijk aan de Gedeputeerde Staten, welke lier benoemingen hij aanneemt. Gedeputeerde Staten nemen hierop, voor de andere plaats, gelijken maatregel, als in het geval van het voorgaande artikel.

19. Om tot lid der Tweede Kamer verkiesbaar te zijn, wordt geene andere voorwaarde gevorderd, dan dat men Nederlander, ingezeten van het Rijk, in het volle genot der burgerlijke en burgerschapsregten zij, en den ouderdom van dertig jaren hebbe vervuld.

De schatpligtigheid van den kiezer wordt tot de verkiesbaarheid niet gevorderd.

20. Verkiesbaarheid tot lid der Eerste Kamer onderstelt het bezit derzelfde voorwaarden, behalve dat men den ouderdom van veertig jaren hebbe vervuld, en in de directe belastingen, met uitzondering van het patentregt, ten minste tusschen ƒ 800 en ƒ 1200 drage, naar de provinciale onderscheiding, in bijgevoegde tabel aangewezen. Namelijk in Zuid- en Noord-Holland, Zeeland, Utrecht en Vriesland ƒ 1200; Overijssel ƒ 1100; Groningen ƒ 1000; Noord-Braband en Drenthe ƒ 900; Gelderland en Limburg ƒ 800.

21. In elke provincie houden de Gedeputeerde Staten zich, terstond na afkondiging der veranderingen in de Grondwet, bezig met opmaking van de lijst van hen, die, naar het voorgaande artikel, tot afgevaardigden der Eerste Kamer verkiesbaar zijn. Deze lijst vermeldt bij elken naam het geboortejaar van den verkiesbare, en de plaatsen, waar hij zijne belastingen betaalt.

22. De lijst wordt, bij afschrift, in alle steden en hoofdplaatsen van kies-districten der provincie gedurende... dagen ter visie gelegd.

23. Bezwaren tegen de lijst moeten binnen ... dagen, bij geschrift, vrij van zegel, aan de Gedeputeerde Staten zijn ingediend.

24. De Gedeputeerde Staten de lijst, na ond rzoek der bezwaren, zoo als zij zullen vinden te behooren, hebbende verbeterd, sluiten die vóór den ....

Zij brengen de gesloten lijst terstond door middel van het provinciale blad of een openbaar nieuwspapier ter kennis van het publiek.

25. Aan de kiezers wordt herinnerd, dat men, om tot lid van eene der Kamers kiesbaar te wezen, niet behoeft ingezeten der provincie, waar men wordt gekozen, te zijn.

26. Na opening der Staten-Generaal bekleedt in elke Kamer de oudste van jaren den voorzitterstoel. Hij benoemt drie commissiën, elke van drie leden, tot onderzoek der geloofsbrieven. Na afloop van dat onderzoek, althans zooveel het dadelijk zonder uitstel, ten einde kan worden gebragt, maakt de Kamer, uit de toegelatene afgevaardigden zamengesteld, eene lijst op van drie leden, aan den Koning ter benoeming van den voorzitter aan te bieden. De Kamer houdt zich vervolgens, tot dat zij nieuwe bepalingen heeft vastgesteld, aan het laatst vastgestelde reglement van orde der vorige Kamer.

VERSLAG DER COMMISSIE, *bij besluit van 17 Maart jl. benoemd tot voordragt van een volledig ontwerp van Grondwetsherziening.*

AAN DEN KONING!

Bij den voorbeeldeloozen, plotselijken val zóóveler, schijnbaar welgevestigde, oude of nieuwe, instellingen elders heeft Uwe Majesteit het noodzakelijk geoordeeld, de grondslagen der onze naauwkeurig en onverwijld te doen onderzoeken. Gij hebt verlangd, Sire, dat de Tweede Kamer der Staten-Generaal U hare wenschen kenbaar maakte, wenschen, uitgedrukt in het verslag van 16 Maart jl., hetwelk de uitkomsten der raadpleging in de afdeelingen dier Kamer behelst. Uwe Majesteit heeft vervolgens, bij besluit van 17 Maart, aan de ondergeteekenden den last opgedragen, met overweging dier wenschen, U een volledig ontwerp van Grondwetsherziening aan te bieden.

Gij hebt, Sire, ons volmagt gegeven tot eene *algemeene* herziening, niet om wat goed in de Grondwet is ter zijde te stellen, maar om haar, des noods, naar een nieuw stelsel te hervormen.

Wij hebben de algemeene beginselen der Grondwet, en elk harer artikelen in 't bijzonder, onderzocht; wij hebben dit gedaan met het oog op het verslag van 16 Maart; met raadpleging van al hetgeen vooral sedert 1840 over herziening bij de Tweede Kamer en in het publiek daarbuiten is gehandeld; met toetsing eindelijk van de tegenwoordige behoefte en van de voorwaarden, zonder welke geen Staat, bij de hedendaagsche spanning en stoute wending aller Staten, de toekomst met eenig vertrouwen ingaat.

Dit onderzoek heeft ons de volkomen overtuiging gegeven, dat de Grondwet geheele herziening behoeft, voornamelijk in twee opzigten en tot tweederlei doel: de betrekking des volks tot de Staatsinrigtingen; en ten andere de regeling der wetgevende en besturende Magten. In het eerste zoeken wij de voorwaarden van een *nationalen* Staat; het beginsel van leven en wasdom; in het tweede de voorwaarden eener goede *regering*, het beginsel van orde.

Wij zijn overtuigd, Sire, dat, om Nederland en de grondwettige monarchie te kunnen behouden, onze instellingen boven alles eene andere en oneindig grootere medewerking der burgerij, dan tot dus ver, eischen. Eene Staatsregeling kan den politischen zin en wil, hiertoe noodig, niet scheppen, maar zij kan dien onderdrukken, of wekken en bevorderen. De Grondwet doet volkskracht buiten; zij moet die nu in alle aderen des Staats trachten op te nemen. Dit geschiedt zoowel door uitbreiding der individuële vrijheid van ontwikkeling en handeling: De gekozen kiezer verbreekt den zamenhang tusschen het volk der stembevoegden en den afgevaardigde. Of er overeenkomst tusschen den geest der vertegenwoordiging en de natie zij, blijft steeds twijfelachtig. De stem-geregtigde, zonder merkbaren invloed op de zamenstelling van het personeel of het karakter der vertegenwoordiging, stelt geen belang in eene handeling, die hij als volbrenging van een burgerlast, niet als uitoefening van een regt, beschouwt. Hij gevoelt, dat de kieswet of hem, of zich zelven, bedriegt. Is hij onbekwaam om den afgevaardigde te kiezen, waarop rust het vermoeden zijner bekwaamheid om de regte kiezers te vinden?

Eene andere vraag doet zich voor. Wil men de kiezers door stemgeregtigden doen aanwijzen, dan komt geen census voor het kiezerschap te pas. In het oog nu van hen, die elke uitbreiding van het kiezerschap huiverig bewaken, wie biedt meer waarborg aan, de kiezer, door stemgeregtigden, of de kiezer, door eene bepaalde schatpligtigheid, teeken van vastigheid in de maatschappij, aangewezen?

Hoe dit zij, het instellen van gekozen kiezers is, naar onze overtuiging, het zaad eener snelle vergankelijkheid in de Grondwet leggen; halvering van een regt, dat inderdaad één en ondeelbaar is, eene scheuring, die of het leven van het staatsburgerschap doodt, of aanzet tot weêrstand en omkeer. De tijd, om den ingezeten wat hem op de goudschaal schroomvallig wordt toegewogen, met gesloten oogen te doen aannemen, is voorbij. Hoe grooter de offers zijn, die men van hem vergt, des te eerlijker en grooter deel moet menhem aan het staatsbeleid gunnen, des te naauwer dient men hem persoonlijk aan het algemeene belang te verbinden, en hem, in zijne eigene medewerking, een nieuwen, den besten grond van vertrouwen te geven.

Wij wenschen geene heerschappij der volksmeening van den dag; maar geloof in eene vertegenwoordiging, die, zelfstandig orgaan van hetgeen de natie, als één persoon, gevoelt, denkt en wil, de regering met nationale kracht bezièle.

Eene Grondwet schept een goed beleid van regering zoo min, als volksgeest; maar zij kan er de voorwaarden van instellen. En ook te deze aanzien schijnt ons de Grondwet ver beneden de tegenwoordige eischen. Zij verwart, terwijl zij de betrekking tusschen wetgeving en bestuur, leden van één geheel, maar wier eenparige werking afhangt van behoorlijke onderscheiding, in vele op zigten miskent. Wij gelooven, dat de Grondwet den wetgever moet rigten, niet belemmeren, noch op zijn gebied treden; wij hebben getracht, zijne regten en pligten tegen die van een in waarheid verantwoordelijk bestuur helderder te doen uitkomen, en, door aanwijzing van talrijke, tot hiertoe verzaakte onderwerpen, zijne taak vollediger te omschrijven.

als door een opregt stelsel van vertegenwoordiging in lands-, provincie- en plaatselijke gemeente-zaken.

Ten aanzien der individuële of bijzondere regten der ingezetenen stellen wij aan Uwe Majesteit voor, de waarborgen, welke de Grondwet reeds bevat, te versterken, en met andere, inzonderheid het regt van vereeniging, de godsdienst en het onderwijs betreffende, tot een, onzen tijd en den nederlandschen burger waardig, geheel aan te vullen. De Grondwet moet boven vooroordeel en verdeeldheid, al dragen zij populaire kleuren, verheven zijn; zij moet het schild wezen, waarop beide afstuiten.

De Grondwet heeft staatsburgerschap, de eerste drijfveer onzer eeuw, zooveel zij kon, laten slapen. Om hartstogt te mijden, brak zij de ziel. De burgerij had tot hiertoe het besef, dat zij medéregeerde, niet. Zonder dit besef evenwel rust de Staat niet op nationale kracht; en zonder hoog ontwikkelde nationale kracht wordt heden ten dage geen Staat bewaard. Dat besef wordt door eene echte, eenvoudige vertegenwoordiging in plaatselijke, provinciale en landsregering aan de ingezetenen geschonken.

Alle vonden en kronkelingen eener vreesachtige staatkunst, die het kiesregt, eener stembevoegde burgerij verlammen, doen niet anders dan, dat zij de vertegenwoordiging, het hoofdwerktuig aller hedendaagsche regering, ondermijnen. Het is de vraag niet meer, of regtstreeksche verkiezing de *beste* vorm zij; het is de vraag, of thans een andere vorm *mogelijk* zij.

In het verslag van 16 Maart wordt als meening der overgroote meerderheid van de leden der Tweede Kamer opgegeven, dat de verkiezingen behooren plaats te hebben in kiescollegien, door stemgeregtigden te benoemen. Een begrip, dat bij de eerste proefnemingen tot zamenstelling der nieuwe vertegenwoordiging aanbeveling vond in het streven, om, gelijk bij de fransche constitutie van 1791 en de onze van 1798, aan een overgroot deel der bevolking stemregt te geven, ja stemregt, zonder beperking door een cijfer van schatpligtigheid, tot gemeen regt aller zooveel mogelijk te doen naderen. Inderdaad echter is het een niet edelmoedig spel met hen, aan wien de wet toch stemregt toekent. Zij schijnt te geven wat zij in het wezen onthoudt. Eene politische meening kunnen, bij keuze door gekozen kiezers, de stemgeregtigden niet uitdrukken of doen gelden.

Nevens eene wetgeving, die hare roeping kent en vervult, behoeft ons land de eenheid en kracht van een monarchaal bestuur in algemeene aangelegenheden, gepaard met die zelfregering der provinciën en gemeenten, welke, zonder de orde van het staats-ligchaam te storen, het door vrije ontwikkeling zijner deelen versterkt. De belangstelling van den ingezetenen in de plaats en het gewest zijner woning, op werkelijk deelgenootschap in de huishouding gegrond, geeft aan het gansche staatswezen eene stevigheid en zwaarte, die menige waggeling en menigen storm te boven doet komen.

Uwe Majesteit vergunne, dat wij, na deze algemeene opmerkingen, de ontworpene veranderingen zelve met weinig woorden toelichten. De vroeger vruchtelooze, steeds toegenomen aandrang op hervorming was in zoo verre *niet* vruchteloos, als bij het terrein heeft ontdekt, dat nu een ieder overziet. Hetgeen wij voordragen is, wat den hoofdinhoud betreft, niet eene vraag van gister, noch onder den indruk van een dreigend oogenblik geopperd, maar eene vraag van jaren herwaarts, in de hoofden onzer meest verstandige en vaderlandlievende medeburgers sedert lang tot rijpheid gebragt en opgelost. Wij mogen te korter zijn, zoo Uwe Majesteit ons toestaat, dat wij het betoog van het voorstel van herziening, in 1844 aan de Tweede Kamer gedaan, waar het ons te stade komt, doorgaans zwijgend als aanvulling beschouwen, en soms uitdrukkelijk inroepen.

Tijd en plaatsruimte laten niet toe het geheele verslag mede te deelen. Wij nemen er het volgende uit over:

10. Het regt van vereeniging, waarvan vergadering een uitvloeisel is, heeft in de hedendaagsche gebeurtenissen en maatschappij, gelijk in de wetgeving elders, een zóó groot gewigt verkregen, gezelligheid is een zóó wezenlijk en vruchtbaar middel van menschelijke krachtoefening, dat wij oordeelden het onder bescherming der Grondwet te moeten stellen. Wanneer de wet wordt aangewezen als de magt, welke dat regt met de publieke orde in harmonie moet houden, wordt het tevens tegen de willekeur van een naar afwisselende inzigten handelend bestuur beveiligd.

Binnenlandsche berigten.

— Ten gevolge eener missive van den tijdelijken minister van binnenlandsche zaken, van den 29 Maart ll., n°. 185, houdende voorschriften, om in acht te nemen bij de invoering van plaatselijke belastingen op het gedistilleerd, of de wijziging van zoodanige reeds bestaande belastingen, hebben gedeputeerde staten der provincie Zuid-Holland, bij resolutie van 4 April jl.

1°. Aan burgemeesteren en wethouders der steden en burgemeesters en assessoren der gemeenten ten platten lande in deze provincie te kennen gegeven:

Dat daar, waar plaatselijke opcenten op de hoofdsom van den rijk-accijns op het binnenlandsch gedistilleerd vervaardigde likeuren, die van elders ingevoerd worden, aan eene eigene plaatselijke belasting, in verhouding tot de bedoelde opcenten, behooren te worden onderworpen, en dat almede bij den uitvoer van gezegde likeuren restitutie van belasting behoort verleend te worden:

Dat men, om om het bedrag van die belasting en restitutie te kunden berekenen, de sterkte-graad of de gehalte aan spiritus der in- en uitgevoerd wordende likeuren zou moeten kennen, doch dat die sterkte niet door de aanwending van den gewonen vochtweger, maar slechts door een omslagtig scheikundig onderzoek kan bepaald worden, en dat, ten einde aan dit bezwaar te gemoet te komen, het raadzaam is te achten, dat in de tarieven der plaatselijke belastingen op het gedistilleerd, de binnenlandsche likeuren uitdrukkelijk vermeld en daaromtrent de noodige bepalingen vastgesteld worden.

2°. Burgemeesteren en wethouders of assessoren voornoemd zijn dien ten gevolge uitgenoodigd, om, bij het doen van eene voordragt tot invoering van eene plaatselijke belasting op het gedistilleerd of tot wijziging van zoodanige reeds bestaande belasting, als dan in het door den raad vast te stellen belastingstarief ook op te nemen de binnenlandsche likeuren, met vermelding van het bedrag der daarvoor bij den invoer te heffen en bij den uitvoer terug te geven belasting, tot regeling van welk bedrag, volgens de daaromtrent door het departement van financiën gedane mededeelingen, billijkerwijze als algemeene maatstaf schijnt te kunnen worden aangenomen, dat binnenlandsche likeuren, ten opzigte van derzelver gehalte aan spiritus, gelijk staan met binnenlandsch gedistilleerd van 8 graden sterkte; zoodat bij eene heffing van 100 plaatselijke opcenten op het binnenlandsch gedistilleerd, het gedachte bedrag zou moeten vastgesteld worden per kan binnenlandsche likeuren, nagenoeg op 10½ cent, of bij eene heffing van meer of minder opcenten, dezelfde evenredigheid, en van welken maatstaf niet zal worden afgeweken ter ware daarvoor gegronde redenen moeten worden opgegeven.

— Het heeft Z. M. behaagd kwijtschelding van de straf van geesseling te verleenen aan de personen van *J. Stedehouder* en *A. Volguerus van Gruisen*, die daartoe veroordeeld zijn bij arresten van het prov. hof in Vriesland van 19 en 29 October jl., de eerste wegens plundering te Franeker, en de tweede wegens poging tot plundering te Harlingen. (Deze tot geesseling veroordeelden ondervinden reeds terstond de verandering van ons regeringsbeginsel. Alle de vroegere tot geesseling veroordeelden wegens plundering in Vriesland en Groningen, ontkwamen meerendeels die straf niet. Doch hier moest de minister *Donker Curtius* zijn advies uitbrengen. Het besluit des konings was dienovereenkomstig. Er er wordt niet meer gegeesseld. Oudliefhebbers moge dit spijten, ons verwondert het niet. Zoodra Mr. *Donker Curtius* minister werd, waren wij niet meer bezorgd, dat de ergerlijke geesselpaal opgerigt zou blijven.)

— De tweede algemeene vergadering der hollandsche maatschappij van landbouw zal den 29 April aanstaande te Amsterdam gehouden worden, in de zaal *Odeon*, op den Singel, des voormiddags ten 11½ ure. De aldaar te behandelen punten zijn: 1o. het vaststellen der wet; 2°. het benoemen van het hoofdbestuur, en 3°. het besluiten over zoodanige voorstellen, als door het bestuur of de leden mogten worden ter tafel gebragt. Tevens met deze aankondiging is aan de leden het voorloopig programma eener tentoonstelling van vee, voortbrengselen en werktuigen van landbouw medegedeeld, die in de maand October dezes jaars binnen de stad Rotterdam gehouden zal worden.

— Sedert eenige dagen worden er vele fraaije en zeldzame bloemen en planten in deze residentie aangebragt, die bestemd zijn voor de eerste tentoonstelling der koninklijk-nederlandsche maatschappij tot aanmoediging van den tuinbouw.

— Uit Maastricht schrijft men van 12 dezer: De petitionnaire beweging duurt in Limburg voort met de grootste vaderlandsliefde en den grootsten ijver. Men kan verzekeren, dat op dit oogenblik meer dan 80 gemeenten zich aan het petitionnement hebben aangesloten. De burgemeesters van Amstenraedt, Brunssum, Schinveld, Jabeek, Bingeraedt, Merkelbeek en Oirsbeek zijn maandag jl. te Merkelbeek bijeengekomen, om zich te verstaan over een adres, dat zij aan de leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal zullen rigten. Zij hebben eenstemmig besloten aan te dringen op de geheele afschaffing der accijnsen op het gemaal, het geslagt, de brandstoffen en der personele belasting op de dienst- en werkboden voor den landbouw, alsook op het tot stand brengen in de nieuwe staatsregeling van uitgebreide vrijzinnige hervormingen. De grootste orde heeft in die gemeenten geheerscht en de ingezetenen wachten met vol vertrouwen den uitslag hunner pogingen af.

Te 's Gravenhage, bij GEBROEDERS BELINFANTE.

A°. 1848. ZONDAG 16 APRIL.

HAAGSCHE BERIGTEN.

BIJBLAD TOT DE ARNHEMSCHE COURANT

Dit BIJBLAD tot de *Arnhemsche Courant* komt driemaal 's weeks, des DINGSDAGS, DONDERDAGS en ZATURDAGS, te 's Gravenhage in het licht, of zoo veel meer als de gebeurtenissen mogten vorderen. De aan de uitgevers van het BIJBLAD toegezonden stukken zullen, zoo de plaatsing niet spoed schijnt te eischen, aan de hoofd-redactie te Arnhem toegezonden worden.

Voor de geabonneerden op de *Arnhemsche Courant* zal het BIJBLAD verkrijgbaar zijn tegen *f* 2.50 in de drie maanden met *f* 0.40 verhooging voor die niet in 's Gravenhage gevestigd zijn en aan wie het vrachtvrij zal worden toegezonden. Voor de niet geabonneerden kan de prijs niet minder zijn dan *f* 3.00, de verhooging voor vrachtvrije toezending blijft dezelfde.

Afzonderlijke nummers zijn voor *f* 0.10 te bekomen. Advertentiën worden behalve betaling van het zegel geplaatst tegen dezelfde voorwaarden als in de *Arnhemsche Courant*, van één tot vijf regels *f* 1.00, en voor elken regel daarenboven 20 cents.

's Gravenhage, 15 *April*.

GEWIJZIGDE GRONDWET.

(*Vervolg van het verslag der Staats-commissie aan den Koning.*)

Van de magt des Konings. « De persoon van den Koning is « onschendbaar; de ministers zijn verantwoordelijk. » Volgens het algemeen gevoelen van de leden der Kamer wordt door die uitdrukking in de Grondwet « van zelve het bestaan van een « eigenlijk gezegd ministerie gewaarborgd. » Wij meenen, dat dit beginsel aan het hoofd der afdeeling van de magt des Konings verdient te worden geplaatst.

Art. 53, 54. Vrede wordt bij verdrag gemaakt; en bekrachtiging van verdragen is onderworpen aan grondwettige voorwaarden, met welke oorlogsverklaring niets heeft te doen. De Grondwet kent, ten aanzien van vredesverdragen, zoodanige voorwaarden niet. Van daar dat zij zamenvoegt hetgeen wij meenen te moeten scheiden; dewijl, naar ons eerbiedig advijs, noch vredes-, noch ander tractaat, zooveel het grondgebied afstaat of eenige andere verandering van wettelijke regten inhoudt, door den Koning zonder goedkeuring der Staten-Generaal moet worden bekrachtigd.

Onder *wettelijke regten* verstaan wij niet alleen voorschriften van eenige bestaande wet; maar het regt der wetgevende magt in zijnen ganschen omvang; zoodat, bij tractaat, niet in hare bevoegdheid kan worden gegrepen, noch, zonder haar, eenig punt gevestigd, dat binnen den kring van haar grondwettig gezag ligt. Hetgeen staatsregtens onderwerp is der wetgevende magt, moet niet, zoo min *in* als *buiten* een verdrag, zonder toestemming der Staten-Generaal kunnen worden vastgesteld. Er is strijd van wetgevende bevoegdheid, zoodra de Koning bij tractaat eene verbindtenis kan opleggen, die anders niet dan bij eene wet zou kunnen worden opgelegd; het tractaat kon dan de wet en de wet het tractaat veranderen; een strijd, in de Grondwet niet te dulden.

55. Wij hebben ernstig overwogen, Sire, of niet gelijke waarborgen, als bij de wetgeving van andere landen, b. v. bij de fransche wetten van 17 en 24 April 1832, sur l'avancement dans l'armée et l'armée navale, en van 23 Mei 1834, sur l'état des officiers, aan de nederlandsche krijgsmagt behooren te worden geschonken. Dat zij, die hun leven aan de gewapende verdediging van het vaderland toewijden, op bescherming tegen willekeur de hoogste aanspraak hebben, kan niet twijfelachtig zijn. De pligtvervulling, gelijk de offers, die van hen worden gevorderd, zijn zoo uitsluitend, dat het hun, miskend of ter zijde gesteld, doorgaans niet, als aan andere ambtenaren, mogelijk is zich zelve te helpen of in nieuwe werkzame betrekkingen met de burgermaatschappij vergoeding te vinden. Het kan slechts de vraag zijn, of de regels, waardoor de wet hunne regten zou verzekeren, zoo kunnen worden gesteld, dat zij niet tevens eene goede inrigting der dienst en de vrijheid om, inzonderheid na afloop van een oorlog, de uitgaven naar eisch te verminderen, beletten. Deze vraag nu schijnt ons door de aangehaalde en andere buitenlandsche wetten opgelost.

Wij verzoeken op dit gedeelte van ons voorstel de bijzondere aandacht van Uwe Majesteit. Haar krijgskundig oordeel zal beslissen, of aan onze dappere verdedigers de voldoening kunne geworden, die hen aan wet, Koning en vaderland inniger, dan ooit, moet verbinden.

Er staat: *militaire* officieren, waaronder, meenen wij, die der militie, met uitsluiting van de officieren der schutterij, moeten worden verstaan. Ten aanzien der laatste zou de Grondwet ten onregte den gewonen wetgever binden, zoo deze het heilzaam en tijdig keurde, hen ten deele door de manschappen zelve te doen benoemen, of deze althans tot de keuze te laten medewerken.

58. Na al hetgeen over de betrekking van de wetgevende magt des Rijks tot de koloniën is gehandeld, zal ons voorstel naauwelijks toelichting behoeven. Naar ons inzien moet het bestuur in de koloniën vrijer en onbeperkter zijn, dan het bestuur hier te lande. Wij zijn zelfs genegen te denken, dat aan de magt der gouverneurs-generaal, door het ministerie van koloniën, meer ruimte moet worden gelaten, dan sedert eene reeks van jaren welligt het geval was. Maar er dient regel, orde en regt ook in de koloniën te heerschen; volgens getuigenis der zaakkundigste mannen bestaat aldaar thans, bij gebreke van vaste grondslagen, menigerlei verwarring en duisternis; koloniën en moederland dienen onderling in naauwer gemeenschap van kennis en belang te komen; het beginsel van verantwoordelijkheid des bewinds dient ook in de koloniën te gelden. Verantwoordelijkheid echter is slechts denkbaar, waar voorschriften zijn, met welke de handelingen van het uitvoerend gezag kunnen worden vergeleken, en die het niet zelf kan veranderen. De groote meerderheid van de leden der Tweede Kamer, in wier naam het verslag van 16 Maart is uitgebragt, heeft, het spoor volgende der onlangs gedane voordragt tot wijziging van art. 59, verlangd, dat de reglementen op het beleid der regering voor de overzeesche bezittingen bij de wet wierden vastgesteld. Deze reglementen in de voorname omtrekken van het politie- of burgerlijk gezag omschrijven. Doch er is, onzes oordeels, evenveel reden, om de regterlijke inrigting, het burgerlijk en strafregt, zoo ver deze onderwerpen vatbaar zijn in wetboeken voor de koloniën te worden gebragt, op de wet te laten rusten.

Verdere deelneming des wetgevers aan de regeling der koloniën wordt, door het voorgestelde artikel, afhankelijk gemaakt van de behoefte. Om die behoefte te doen blijken, gelijk om het oog der Staten-Generaal over de koloniën steeds open te houden, en deze bezittingen alzoo tot een voorwerp van altijd levendige nationale belangstelling te verheffen, worden de mededeelingen geboden, bij de twee laatste deelen van het artikel omschreven.

62. De zekerheid van regt vordert evenzeer, als het natuurlijk begrip van gratie, de bepaling, die wij voorstellen in het eerste lid van het artikel bij te voegen.

Tot de zeer buitengewone magtoefening, die in abolitie en amnestie ligt, mag slechts de wetgever bevoegd zijn.

Een advijs van den regter moet, onzes inziens, gratieverleening steeds voorafgaan. Ten einde echter de Hooge Raad niet overladen blijve met de talrijke verzoeken, door het gebruik, tot hiertoe van het regt van gratie gemaakt, bovenmate vermenigvuldigd, stellen wij voor, in zake van veroordeelingen tot drie jaren gevangenis en daar beneden, het advijs in te winnen van den regter, die het vonnis streek, en die in zulke zaken vooral verdient te worden gehoord.

Het artikel omvat alle, en dus ook de militaire, strafvonnissen, zoodat het onnoodig is, van deze afzonderlijk te gewagen.

Van de zamenstelling der Staten-Generaal. 72. De schatpligtigheid der kiezers kan de Grondwet niet geheel onbepaald laten, of de uitoefening van het hoogste politische regt der Nederlanders zal van eene telken jare veranderlijke wet volstrekt afhangen. Wij stellen eene hoogste en laagste som voor, waartusschen de wetgever, zonder juist genoodzaakt te zijn tot de laagste af te dalen of tot de hoogste op te klimmen, zich zal moeten houden; cijfers, in 1844 na onderzoek door het gouvernement gekozen als census der bevoegdheid om leden der Provinciale Staten te benoemen.

De census streeft steeds naar verlaging; de standaard, vooral bij eene Grondwet gesteld, moet dus matig en voor langen tijd goed zijn; of hij wordt een wapen tegen den wetgever.

Het gevorderde cijfer van schatpligtigheid geldt, bij gebreke van ander bewijs, als teeken eener vermoedelijke bekwaamheid. Hetzelfde vermoeden schijnt, met méér regt zelfs, aan den rang in wetenschap en maatschappij, dien de graad van doctor geeft, te mogen worden gehecht. Wij zouden zelfs andere classen van bekwaamheden daarbij hebben gevoegd, indien deze door een even vast merk als de gepromoveerden konden worden onderscheiden.

73. Het getal der afgevaardigden naar de bevolking te regelen, schijnt ons de eenige juiste maatstaf. Stelt men één voor 45,000, dan zal, bij de tegenwoordige bevolking, het getal tot 68 kunnen rijzen. En dit komt ons groot genoeg voor, om genoegzame verscheidenheid van kennis en oordeel in de Kamer bijeen te kunnen brengen. Bij grooter aantal zal, vreezen wij, eene goede, naauwkeurige behandeling der zaken lijden, daar ieders aandeel of gewigt, behalve dat van enkele uitstekende leden, te klein wordt, om, gelijk de negen voorstellers in 1844 zeiden, zijnen ijver en zijne belangstelling te spannen.

Eindelijk gebiedt, daar de kosten met het getal toenemen, eene hoogst noodige spaarzaamheid, dat men de vergadering niet talrijker make, dan noodig is.

85. *Beschikkingen, aan beide Kamers gemeen.* De pligt van de hoofden der departementen van algemeen bestuur, om aan de Kamers de verlangde inlichtingen te geven, is aan hunne betrekking tot de vertegenwoordiging zóó naauw verbonden, dat het voorschrift zich zelf regtvaardigt.

86. Ten aanzien der vereenigbaarheid of onvereenigbaarheid sommiger betrekkingen met het lidmaatschap der vertegenwoordiging, kan eene Grondwet of het oordeel der kiezers meester laten; *of* zoodanige regels stellen, welke de verstandige kiezer steeds zal in acht nemen. Het laatste stelsel schijnt ons de voorkeur te verdienen.

De minister heeft, als zoodanig, pligten te vervullen, wier betrachting met de bekleeding eener plaats in de volksvertegenwoordiging niet zamen gaat. Niemand kan te gelijk aan de ministertafel en op de banken der afgevaardigden zitten.

De leden en procureur-generaal van den Hoogen Raad kunnen, uit hoofde van het regtsgebied van dat collegie over de leden der Staten-Generaal, de ministers en andere hooge ambtenaren, vervolgbaar van wege de Tweede Kamer, niet te gelijk leden der Staten-Generaal zijn.

Het lidmaatschap der Rekenkamer schijnt met dat der Staten-Generaal onbestaanbaar, niet alleen om de medewerking der Tweede Kamer bij het benoemen van leden der Rekenkamer, maar ook van wege den stand van dit collegie tusschen de ministers en de vertegenwoordiging.

De commissaris des Konings in eene provincie is, gelijk in 1844 werd opgemerkt, aan die provincie en den voorzitterstoel der Staten te zeer gebonden, dan dat hij zich kunne verplaatsen met de vrijheid, welke het lidmaatschap der Kamers vordert.

Voor onvereenigbaarheid van een aan den lande rekenpligtig ambt met zitting in de Staten-Generaal zien wij geen genoegzamen grond. Men is niet rekenpligtig aan de vertegenwoordiging.

Aan krijgsofficieren, nu, volgens art. 83 der Grondwet, beneden den rang van hoofdofficier, volstrekt uitgesloten van de Tweede Kamer, wenschen wij de deur der vertegenwoordiging wijder te openen. Wij stellen voorop, dat de krijgsman, zoo hij de vereischten bezit, verkiesbaar moet zijn gelijk elk ander burger. Wij zien ook niet de minste reden, waarom de officier op non-activiteit of pensioen geene zitting zou kunnen nemen in de vertegenwoordiging. Maar wij moeten de juistheid der in 1844 geopperde bedenking erkennen, dat de krijgsman *in werkelijke dienst* onder een te streng gebod van gehoorzaamheid staat. Wanneer zijn overste hem verlof weigert, zal hij zijne plaats in de Kamer niet kunnen innemen. Wanneer hij zich in de Kamer nevens zijn overste of tegenover den minister van oorlog vindt, zal hij zoo vrij en zelfstandig kunnen zijn, als het lidmaatschap der vertegenwoordiging eischt? Deze banden knellen het sterkst, hoe lager rang: den hoofdofficier minder, dan den kapitein of luitenant. Wij geven dus in bedenking, de onvereenigbaarheid te bepalen tot de krijgslieden *in werkelijke dienst* beneden den rang van hoofdofficier. De krijgsman in werkelijke dienst, van welken rang ook, blijft verkiesbaar; maar beneden dien van hoofdofficier zal hij, om tot de Kamer te kunnen worden toegelaten, non-activiteit of pensioen moeten hebben erlangd.

Geestelijken hebben eene andere taak dan deel te nemen aan politische verrigtingen, waarin kerkgeloof en kerkverschil niet mag worden gemengd. Onder geestelijken verstaan wij, met de voorstellers van 1844, hen, wier beroep, na voorbereiding door theologische studien, een kerkelijk leerambt is, of die tot geestelijken zijn gewijd.

Indien bij de verkiezingen ambtenaren voorzitten, zij zijn, overeenkomstig met het kiesregt aller landen, binnen het district, waar zij voorzitten, niet verkiesbaar, opdat hunne onpartijdigheid buiten verdenking blijve, en zij van hunne betrekking geen misbruik maken in persoonlijk belang.

Wij laten art. 98 der Grondwet weg. De Staten-Generaal moeten, dunkt ons, niet het voorbeeld geven van een ijdelen titelopschik, die met de tegenwoordige begrippen en rigting weinig strookt.

Wij vertrouwen, dat de eenvoudige regels over behandeling, des noods, bij gesloten deuren in de Kamers (art. 91), en over het gevolg van staking der stemmen (art. 96), de goedkeuring van Uwe Majesteit zullen wegdragen.

Van de wetgevende magt. Wij hebben niet gemeend, dat de veranderde zamenstelling der Eerste Kamer tot verandering harer regten met betrekking tot de Tweede Kamer moest leiden. Alle voorstellen der Kroon worden het eerst door de Tweede Kamer ontvangen, en alle voorstellen der Staten-Generaal komen van die Kamer voort. De Eerste Kamer onderzoekt; zij keurt goed of keurt af: maar zij verandert niet. Voor dit stelsel, hetwelk dat der Grondwet is, pleit:

Vooreerst: het beperkt karakter van volksvertegenwoordiging, dat de Eerste Kamer, enkel uit eene weinig talrijke classe van ingezetenen, hoofden van een groot, vast vermogen, genomen, onderscheidt;

Ten andere: de omslag en moeijelijkheid, om, bij verschil van gevoelen tusschen de beide Kamers over een of ander punt van een voorstel, de veranderingen, van ééne of van beide zijden begeerd, in overeenstemming op te lossen en tot besluit te brengen; eene zwarigheid, die, gelijk het voorbeeld van andere landen leert, *of* verderfelijke transactie begunstigt, *of* waaraan niet zeldzaam de gewigtigste en heilzaamste ontwerpen blijven hangen.

Van de Staten der provinciën en de plaatselijke gemeentebesturen. Het provincie- en plaatselijk gemeentewezen was tot dus ver, ten deele met, ten deele zonder schuld der Grondwet, een mengsel van verouderde Nederlandsche en Napoleontisch-Fransche elementen, zonder publiek leven. Het is onloochelijk, en Uwe Majesteit vermoedt niet, hoe vreemd de ingezetenen tot dus ver aan kennis en behandeling zelfs van de dagelijksche aangelegenheden der plaats hunner woning zijn gebleven. Intusschen moet staatsburgerschap bij een werkzaam plaatselijk burgerschap beginnen. De eenvoudige voorschriften, die wij, in artt. 117—137, aan Uwe Majesteit onderwerpen, gebouwd op het voorstel en de gronden, in 1844 ter Tweede Kamer verklaard, hebben voornamelijk ten doel:

Vooreerst: aan het hoofd der provincie en plaatselijke gemeente eene *wezenlijke* vertegenwoordiging der burgerij te brengen;

Ten andere: de kiemen te leggen eener zoodanige inrigting der provinciale en plaatselijke regeringen, dat zij, de inwendige huishouding, onder behoorlijk toezigt, zelfstandig regelende en besturende, tevens, in algemeene belangen, geschikte werktuigen van het rijksbestuur zijn;

Ten derde: den rijkswetgever te verpligten, dat hij volgens deze beginselen de provinciale en plaatselijke gemeenteligchamen formeren, en alzoo voor de hoofdleden van den Staat, in harmonie met het geheel, een stelsel en eene zekerheid van regt scheppe, die tot hiertoe ontbraken.

Regtstreeksche verkiezing en openbare handeling der provinciale en plaatselijke vertegenwoordiging zijn de twee levensbeginselen dezer regeling. Openbaarheid van de vergadering der provinciale Staten moet, onzes inziens, door de Grondwet zelve worden bevolen. Bij de plaatselijke vertegenwoordiging kan in

vele kleine gemeenten openbare mededeeling van het verhandelde, voor den aanvang althans, voldoende, en zelfs deze in onderscheidene plaatsen te moeijelijk en kostbaar schijnen. Wij gelooven derhalve, dat de regels voor de openbaarheid der plaatselijke besturen moeten voorbehouden blijven aan de wet.

Van de justitie. In het hoofdstuk van de Justitie scheen het slechts noodig, sommige punten aan te vullen of juister te bepalen, en voor 't overige de wet vrijer te maken, dan zij het volgens de Grondwet van 1815 is.

Onder die punten behoort: het roepen van den wetgever tot regeling der regtspraak over het krijgsvolk (art. 139); toekenning der beslissing over betwiste politische regten aan de regterlijke magt, behoudens de uitzonderingen, door de wet te bepalen (art. 141); de stelling, dat strijd over bevoegdheid tusschen de besturende en regterlijke magt slechts op de wijze, door de wet te regelen, kan worden beslist (art. 142); de onteigening ten algemeenen nutte (art. 140); de bescherming van het geheim der brieven (art. 147).

Ten aanzien van art. 166 der Grondwet durfden wij de wijziging, onlangs van gouvernementswege voorgedragen, niet overnemen. Wanneer de Grondwet zoo algemeen zegt: « behalve in de gevallen, bij de wet bepaald, mag niemand in hechtenis worden genomen »: vestigt zij den bedoelden waarborg der persoonlijke vrijheid eigenlijk niet, maar stelt dien in het believen van den wetgever. Zòòver moet deze evenwel, onzes inziens, niet kunnen gaan, of hij tast in het gebied der Grondwet.

Daarentegen behoort, meenen wij, de wet vrij te zijn in de zamenstelling der regterlijke magt; eene vrijheid, die wij slechts door twee grondwettige instellingen wenschen te beperken:

Vooreerst; door die van den Hoogen Raad, met behoud der voorname omtrekken van zijn regtsgebied uit de Grondwet van 1815; inzonderheid scheen het voorschrift in de Grondwet niet te mogen worden gemist, dat de bij ons art. 151 aangewezene personen, ter vervolging hetzij van Koningswege, hetzij van wege de Tweede Kamer der Staten-Generaal, voor den Hoogen Raad te regt staan; doch uit hoofde van ambtsmisdrijven alléén. De bevoorregting over gemeene misdrijven uit te strekken is niet alleen geenszins in het belang der genoemde personen zelve, maar inzonderheid met een beginsel van de hoogste waarde, gelijkheid voor de wet, te zeer in tegenspraak, om aannemelijk te blijven.

Ten andere; door de zekerheid tegen willekeurig ontslag in art. 155. Wij hebben de aanstelling voor het leven, als grondwettig gebod, uitgebreid tot de leden der regtbanken van eersten aanleg en de hoofden van het publiek ministerie bij die collegiën. *Deze ambtenaren, in de eerste plaats en bovenal ministers van de wet gelijk de regters, behooren in gelijken stand te worden geplaatst;* niet de griffiers of andere ministers bij regterlijke collegiën, noch de overige ambtenaren van het openbaar ministerie, die onder verantwoordelijkheid der hoofden handelen.

De bepaling in het tweede lid komt tevens te gemoet in de gevallen, waarin het onlangs voorgedragene wetsontwerp n°. XX poogt te voorzien; wanneer de voor het leven aangestelde van wege ongeschiktheid, uit ouderdom, ziels- of ligchaamsgebreken gesproten, behoort te worden ontslagen.

Van de godsdienst. De hoede der grondwettige vrijheid van godsdienstoefening bijzonder, gelijk het 1ste lid van art. 1 4 doet: op den Koning te laten aankomen, terwijl die bescherming evenzeer, ja in grooter omvang, een der hoogste pligten is van den wetgever en van andere magten in den Staat, is een eenzijdig en aan misverstand zeer onderhevig voorschrift.

Daarentegen beschouwen wij de drieledige stelling, in ons art. 162 vervat, als een gevolg der gelijke bescherming aller kerkgenootschappen, door art. 157 verzekerd.

Geniet een aantal kerkgemeenten onderstand uit de schatkist, dit is, naar ons gevoelen, geene reden om hare vrijheid van keus der leeraren eenigzins te belemmeren.

Zonder het regt van gemeenschap met zijne hoofden, is een kerkgenootschap niet in het volle genot zijner erkende inrigting.

De ongehinderde afkondiging eindelijk van kerkelijke voorschriften der kerkoverheid aan de geloovigen, behoudens de verantwoordelijkheid voor storenden invloed op de publieke orde, schijnt eveneens noodzakelijk deel eener staatsregeling, welke de kerkgemeenten als particuliere vereenigingen, vrij om God elke op hare wijs en naar hare regels te dienen, eerbiedigende, ze enkel als burgerlijke genootschappen aan het gemeene regt wil onderworpen zien.

Van het onderwijs en het armbestuur. Dat het publiek onderwijs en het armwezen regeling door de wet behoeven, zal naauwelijks door iemand meer worden tegengesproken.

Dat die van het publiek onderwijs elks godsdienstige begrippen moet eerbiedigen, is, onder de heerschappij der artikelen over de godsdienst, niet volstrekt noodig te zeggen; maar kan als eene, tot hiertoe niet altijd betrachte, waarschuwing ook niet schaden.

Publiek onderwijs is dat, hetwelk van overheidswege wordt gegeven. Dit mag echter het *algemeene* regt om anderen te onderrigten niet hinderen, onder voorwaarde slechts, dat hij, die van onderwijs zijn beroep wil maken, aan die proeven van bekwaamheid en aan zoodanig toezigt onderworpen zij, welke aan het publiek eenige zekerheid schenken, dat de hoogste belangen van het opkomend geslacht niet aan onwaardige handen worden vertrouwd.

Eenige additionele bepalingen zijn bestemd om hetzij bij den overgang van de oude tot de nieuwe orde van zaken verwarring te keeren; hetzij de spoedige verwezenlijking van den wil der nieuwe Grondwet op eenige zeer dringende punten te verzekeren, hetzij eene vergadering van Staten-Generaal, eer nog de kieswet, door de Grondwet beoogd, aanwezig is, mogelijk te maken. Hiertoe dient het ontwerp van voorloopige kieswet; waarbij men zich natuurlijk met bestaande elementen moet trachten te helpen. Intusschen zal het Uwer Majesteit niet ontgaan, dat het plan, zooveel thans mogelijk, in de strekking der nieuwe Grondwet, in den geest eener wezenlijke volksvertegenwoordiging is aangelegd.

Moge hetgeen wij, ter uitvoering van onzen last, Uwer Majesteit aanbieden, aan Uw edel oogmerk beantwoorden. Wat men, gedurende de laatste weken, elders zag instorten, viel meest niet door geweld, maar uit zwakheid, alleen dewijl het door de natiën niet werd ondersteund. Het trouwe volk, waartoe wij behooren, verlangt, bij verzekering zijner regten door wet en orde, steeds in Uw persoon en huis een nationaal middenpunt te vinden. Gij komt, Sire, in dat verlangen te gemoet; Gij wilt de stichter eener nieuwe Staatsregeling zijn. Moge het Uwer Majesteit gelukken, instellingen te vestigen, die, omdat zij wortel en wasdom hebben, zelfs bewogen tijden niet duchten.

Wij sluiten met een' eerbiedig verzoek. De publieke zaak wil publiek worden behandeld. Gij gaaft, Sire, ons, in het aangezigt der natie, een last, die hare hoogste regten en belangen betreft. Wij gevoelen de behoefte, haar over ons werk te laten oordeelen. Uwe Majesteit gelieve te vergunnen, dat het aanstonds worde gedrukt, en algemeen verkrijgbaar gesteld.

Verbetering. — Ten gevolge van den buitengewonen spoed in de bewerking van ons vorig n°., is in eenige exemplaren de volgorde in pag. 2, kol. 2 in het opmaken verbroken en daardoor zinstorende geworden. Men late alzoo onder den 14den regel, eindigende met de woorden « en handeling; » — volgen den 62sten regel, aanvangende met: « als door een opregt stelsel, » tot den 99sten regel, eindigende met: « of doen gelden. » Daaronder volgt alsdan de zinsnede: « De gekozen kiezer » enz., tot « omschrijven. »

Te 's Gravenhage, bij GEBROEDERS BELINFANTE.